

ΣΥΝΤΑΓΜΑ
ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Θρησκεία και Εκκλησία

"Αρθρον 1.

Ἐπικρατοῦσα θρησκεία ἐν Ἑλλάδι είναι ἡ τῆς Ἀνατολικῆς Ορθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Εκκλησία.

Ἡ Ὁρθόδοξος Εκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχει ἀναποστάτως ἡνωμένη δογματικῶς μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινούπολει Μεγάλης και πάσης ἄλλης ὁμοδόξου τοῦ Χριστοῦ Εκκλησίας, τηροῦσα ἀπαραστατικῶν, ὡς ἔκεινη, τοὺς λερούς, ἀποστολικούς και συνοδικούς κανόνας και τὰς λεράς παραδόσεις. Είναι δὲ αὐτοκέφαλος, ἐνέργοις ἀνεξαρτήτως πάστης ἄλλης Εκκλησίας τὰ κυριαρχικὰ σύντης δικαιώματα, και διοικεῖται ὑπὸ Λερᾶς Συνόδου Λοχιερέων. Οἱ λειτουργοὶ ὅλων τῶν θρησκειῶν ὑπόκεινται εἰς τὴν αὐτὴν ὑπὸ τῆς Πολιτείας ἐπιτήρησιν, εἰς ἣν και οἱ τῆς θρησκείας θρησκείας.

Ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως είναι ἀπαραβίαστος.

Τὰ τῆς λατρείας πάσης γνωστῆς θρησκείας τελοῦνται ἐλευθέρως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων, ἐφ' ὃσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν και τὰ χρηστὰ ἡμῖν. Οἱ προστηλυτισμὸς ἀπαγορεύεται.

Τὸ κείμενον τῶν Ἀγίων Γραφῶν τηρεῖται ἀνελλοιώτων. Ἡ εἰς ἄλλον γλωσσικὸν τύπον ἀπόδοσις αὐτοῦ ἀνευ τῆς προηγουμένης ἐγκρίσεως τῆς Εκκλησίας ἀπαγορεύεται ἀπόλυτος (*).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Μορφή και βάσεις τοῦ Πολιτεύματος

"Αρθρον 2.

Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος είναι Δημοκρατία. "Απασαι αἱ ἔξουσιαι πληγάσσουν ἀπὸ τοῦ Ἐθνοῦ, ὑπάρχουν ὑπὲρ αὐτοῦ και δισκοῦνται καθ' ὃν τρόπον δρᾷει τὸ Σύνταγμα.

"Αρθρον 3.

Ἡ νομοθετικὴ ἔξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ τῆς Βουλῆς και τῆς Γερουσίας.

(*) Ἐρμηνευτικὴ δῆλωσις ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 1: «Εἰς τὴν ἀληθῆ δικαιοσύνην τοῦ ἀρθροῦ 1 δὲν ἀντίκειται ἡ ἐν ταῖς Νέας Χώραις και τῇ Κρήτῃ θεσταμένη ἐκκλησιαστικὴ κατάστασις.

"Αρθρον 4.

Ἡ ἐκτελεστικὴ ἔξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας διὰ τῶν ὑπευθύνων 'Υπουργῶν.

"Αρθρον 5.

Ἡ δικαστικὴ ἔξουσία ἀσκεῖται ὑπὸ Δικαστηρίων ἀνεξαρτήτων, ὑποκειμένων μόνον εἰς τοὺς νόμους (*)

Αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐκδίδονται και ἐκτελοῦνται ἐν δύναμι τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Δημόσιον δίκαιον τῶν Ἑλλήνων

"Αρθρον 6.

Οἱ Ἑλληνες είναι οἱ οἵ τον νόμων και συνεισφέροντιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια θάρη ἀναλόγως τῶν δυνάμεων των. Εἰς τὰς δημοσίας λειτουργίας είναι δεκτοὶ μόνον πολῖται Ἑλληνες, πλὴν τῶν δι' εἰδικῶν νόμων εἰσαγομένων ἔξαιρεσσων.

Οὐδεὶς δύναται νὰ διοισιθῇ δημόσιος ὑπάλληλος εἰς μὴ νομοθετημένην θέσιν.

Πολῖται είναι ὅσοι ἀπέκτησαν ἡ ἀποκτήσεων τὰ πρόσωντα τοῦ πολίτου κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. Εἰς πολίτας Ἑλληνας τίτλοι εὑγενείας η διακρίτως παράσημα, πλὴν τῶν μεταλλίων πολεμου, οὔτε ἀπονέμονται, οὔτε ἀναγνωρίζονται (**).

"Αρθρον 7.

Πάντες οἱ εὐρισκόμενοι ἐντὸς τῶν δύον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας ἀπολαύονται ἀπολύτου προστασίας τῆς ζωῆς και τῆς ἐλευθερίας των ἀδιακρίτως ἐθνικότητος, θρησκείας και γλώσσης. Ἐξαιρέσεις ἐπιτρέπονται εἰς τὰς περιπτώσεις τὰς προβλεπομένους ἀπὸ τὸ Διεθνὲς Δίκαιον.

"Αρθρον 8.

Ἀδίκημα δὲν ὑπάρχει, οὐδὲ ποιητὴ ἐπιβάλλεται, ἀνευ νόμου ισχύοντος πρὸ τῆς τελεότεως τῆς πράξεως.

(*) Ἐρμηνευτικὴ δῆλωσις ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 5: «Ἡ ἀληθῆ ἔνων τῆς δικαιοσύνης είναι ὅτι τὰ δικαστηρία τοποθεσοῦνται να μὴ σφραγίζουν νόμου, οὔτινος τὸ περιεχόμενον διηγείται πρὸ τὸ Σύνταγμα».

(**) Ἐρμηνευτικὴ δῆλωσις ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 6: «Ἡ ἀληθῆ ἔνων τοῦ ἀρθροῦ είναι ὅτι εἰς κρατικὰς ὑπηρεσίας διορίζονται ὑπάλληλοι μόνον πολῖται Ἑλληνες, ἐφ' ὃσον κάτηγοραι τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου δικιάζονται προσόντα, ξένοι δὲ μόνον δταν δὲ εἰδικοῦ νόμου ἐπιτρέπονται. Η δὲ λέξις «πολίτης» και εἰς τὸ ἀρθρον τεῦτο, δὲ και εἰς τὰ δίλαχτα ἔργα την ἔνων τοῦ Ἑλλήνων ὑπηρέσου, τοῦ ἔργοντος δημάρχη Ἑλληνικήν θεσταμένην, ἀδιακρίτως φύλου, η ἡλικίας. Πολιτικαὶ δικαιώματα εἰς τὰς γυναικας δύνανται ν' ἀπονεμηθῶσι διὰ νόμου».

Βαρυτέρα ποινή ούδεποτε ἐπιβάλλεται μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς πράξεως.

"Αρθρον 9.

Οὐδεὶς ἀφαιρεῖται ἄκων τοῦ παρὰ τοῦ νόμου ὡρισμένου εἰς αὐτὸν δικαστοῦ.

"Αρθρον 10.

Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀπαραβίαστος· οὐ δεῖς καταδιώκεται, συλλαμβάνεται, φυλακίζεται, ἀπελαύνεται, ἔκτοπίζεται ἢ ἀλλως πῶς περιορίζεται, εἰμὶ δύσταν καὶ δύως ὁ νόμος δρᾶσι.

"Αρθρον 11.

Ἐξαιρουμένου τοῦ αὐτοφώρου ἀδικήματος, οὐδεὶς συλλαμβάνεται οὐδὲ φυλακίζεται ἀνευ ἡτοι λογημένου δικαστικοῦ ἐντάλματος, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ κοινοποιηθῇ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συλλήψεως ἢ προφυλακίσεως.

Ο ἐπ' αὐτοφώρῳ ἢ δι' ἐντάλματος συλλήψεως κρατηθεὶς προσάγεται εἰς τὸν ἀρμόδιον ἀνακριτὴν ἀνευ υπερισχυροῦ, τὸ βραδύτερον δὲ ἐντὸς εἰκοσι τεσσάρων ὡρῶν ἀπὸ τῆς συλλήψεως, ἀν δὲ ἡ σύλληψις ἐγένετο ἐκτὸς τῆς ἔδρας τοῦ ἀνακριτοῦ, ἐντὸς τοῦ ἀπολύτου ἀναγκαίου πρὸς μεταγώγην χρόνου.

Ο ἀνακριτὴς ὀφεῖλει, ἐντὸς τεσσαράκοντα ὥρων τὸ τολὺ ὡρῶν ἀπὸ τῆς προσαγωγῆς, εἴτε νὰ ἀπολύτῃ τὸν συλληφθέντα, εἴτε νὰ ἐκδώσῃ καὶ ἀμετρητὰ ἐνταλματικά φυλακίσεως.

Ἡ προθεσμία αὗτη παρατείνεται μέχρι πέντε ἡμέρων, αἵτησει τοῦ προσαχθέντος, ἢ ἐξ ἀνωτέρας βίᾳς, βεβαιουμένης ἀμέσως δι' ἀτοφάσεως τοῦ ἀρμοδίου Δικαστικοῦ Συμβούλιου.

Παρελθούσης ἀπόκτου ἑκατέρας τῶν προθεσμῶν τούτων, πᾶς δεσμοφύλακς ἢ ἄλλος ἐπιτετραμένος πλὴν κράτησιν τοῦ συλληφθέντος, εἴτε πολιτικὸς ὑπάλληλος εἴτε στρατιωτικός, ὀφεῖλει νὰ ἀπολύτῃ αὐτὸν παραχρῆμα.

Οἱ παραβάται τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τιμωροῦνται, διωκόμενοι καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ἐπὶ παρανόμῳ κατακρατήσει, ὑποχρεοῦνται δὲ καὶ εἰς τὴν ἀνόρθωσιν πάσης ζημιᾶς προσγενομένης εἰς τὸν παθόντα καὶ ἱκανοποίησιν αὐτοῦ διὰ χρηματικοῦ ποσοῦ, δριζομένου κατὰ τὴν κρίσιν τῶν δικαστῶν, οὐδέποτε δὲ κατωτέρου τῶν δέκα μεταλλικῶν δραχμῶν δι' ἔκστην ἡμέραν.

Εἰδικὸς νόμος θέλει δρίσαι τοὺς δρούς, ὥπερ τοὺς δόποις παρέχεται ἢ ἀτοξημίωσις ἀπὸ τὸ Κράτος εἰς ἀδικωτὸς προφυλακισθέντας ἢ καταδικασθέντας.

Ἡ προφυλάκιος δὲν δύναται νὰ πάρῃ ταδῆ πέραν τῶν διὰ νόμου δριζομένων δρίσων. (¶)

"Αρθρον 12.

Ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων δύναται πάντοτε τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελεοδικῶν, τῇ αἵτησει τοῦ προφυλακισθέντος, νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀπόλυτον αὐτοῦ ἐπὶ ἐγγυήσει, δριζομένη διὰ δικαστικοῦ βουλεύματος, καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ἀνακοπὴ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου. Οὐδέποτε δύναται ἐπὶ τῶν ἐγκλημάτων τούτων ἡ προφυλάκιος νὰ παραταθῇ πέραν τῶν τριῶν μηνῶν.

"Αρθρον 13.

Οἱ Ἑλληνες ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι ἡσ্থιας καὶ ἀόπλως· μόνον εἰς τὰς δημοσίας συναθροίσεις δύναται νὰ παρίσταται ἡ Ἀστυνομία. Αἱ ἐν πατένθρῳ συναθροίσεις δύνανται ν' ἀπαγορευθοῦν, ἀν ὡς ἐκ τούτων ἐπιτρέπεται καίνοντος εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν, καὶ δὲν τρόπον θέλει δρίσει ὁ νόμος.

"Αρθρον 14.

Οἱ Ἑλληνες ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι, τηροῦντες τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, οἵτινες ὅμως οὐδέποτε δύνανται νὰ ὑπαγάγονται τὸ δικαίωμα τούτο εἰς προηγουμένην τῆς Κυβερνήσεως ἀδειαν. Συνεταιρισμὸς δὲν δύναται νὰ διαλυθῇ ἐνεκα παραβάσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων, εἰμὶ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

"Αρθρον 15.

Τὸ ἀσύλον τῆς κατοικίας εἶναι ἀπαραβίαστον.

Οὐδεμία ἔρευνα ἢ εἰσόδος εἰς κατοικίαν ἐνεργεῖ· ταὶ εἰμὶ δταν καὶ δύως ὁ νόμος διατάσσει.

Οἱ παραβάται τῶν διατάξεων τούτων τιμωροῦνται ἐπὶ καταχρήσει τῆς ἔξουσίας τῆς Ἀρχῆς, ὑποχρεοῦνται δὲ καὶ εἰς πλήρη ἀποκημίωσιν τοῦ παθόντος καὶ προσέτι εἰς ἵκανοτούσιν αὐτοῦ διὰ χρηματικοῦ ποσοῦ, δριζομένου κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, οὐδέποτε δὲ κατωτέρου τῶν ἑκατὸν μεταλλικῶν δραχμῶν.

"Αρθρον 16.

Ἐκαστος δύναται νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς τοῦ, τηροῦν τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. Ο τύπος εἶναι ἐλεύθερος. Ἡ λογοκρισία, δὲ καὶ πᾶν ἄλλο προληπτικὸν μέτρον, ἀπαγορεύονται. Ἐξαιρετικῶς διὰ τὸν Κυνηματογράφον δύνανται νὰ ἱηφθοῦν πλοιηπτικὰ μέτρα πρὸς προστασίαν τῆς νεότητος. Ἀπαγορεύεται ὕσσαύτως ἡ κατάσχεσις ἐφημερίδων καὶ ἄλλων ἐντύπων διατριβῶν, εἴτε πρὸ τῆς δημοσιεύσεως, εἴτε μετ' αὐτῆν. Ἐπιτρέπεται καὶ ἡ ἔξαίρεσις ἡ κατάσχεσις μετὰ τὴν δημοσιεύσιν, ἐνεκα προσβολῆς κατὰ τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας, εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου δριζομένας περιπτώσεις, ἐνεκεν διεμνων δημοσιευμάτων, προσβαλλόντων καταφανῶς τὴν δημοσίαν αἰδὼν ἀλλὰ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐντὸς εἰκοσι τεσσάρων ὡρῶν ἀπὸ τῆς κατασχέσεως ὀφεῖλει καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς νὰ ὑποβάλῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ Δικαστικὸν Συμβούλιον

(¶) Ἐργαστικὴ δῆλωσις ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν 11: «Ἡ δῆλωση ἐν νοέ τῆς Συνταγματικῆς διατάξεως τοῦ ἀριθμοῦ 11 ἀναφέρεται μὲ τὴν τιμωρίαν τῶν ὑπατίων διὰ περιστάσματος κατακρατήσεως εἶναι δὲν εἶναι στοιχεῖον τοῦ ἀδικήματος ἢ δολία προσίστεις, ἀλλὰ δρκεὶ καὶ ἡ ὁπλῇ γνῶσις τῆς παρενόμου κατακρατήσεως».

καὶ τοῦτο ν' ἀποφανθῆ περὶ τῆς διατηρήσεως ἢ τῆς ἄρσεως τῆς κατασχέσεως, ἀλλως ἢ κατάσχεσις αἰρεται αὐτοδικαίως. Ἀνακοπὴ κατὰ τοῦ βουλεύματος ἐπιτρέπεται μόνον εἰς τὸν δημοσιεύσαντα τὸ κατασχεθέν.

Ἐπιτρέπεται νὰ ληφθοῦν διὰ νόμου ἴδιαίτερα μέτρα πρὸς καταπολέμησιν τῆς προσβάλλουσης τὰ δημόσια ἡμὴ φιλολογίας καὶ προστασίαν τῆς νεότητος ἀπὸ δημοσίων θεαμάτων καὶ παραστάσεων ἀκαταλήκων.

Δύναται, καθ' ὃν τρόπον νόμος ὁρίζει, ν' ἀπαγορευθῇ ἐπὶ ἀτειλῆ κατασχέσεως καὶ ποινῆς διώξεως ἢ δημοσίευσις εἰδήσεων ἢ ἀνακοινώσεων, ἀναγομήνων εἰς στρατιωτικὰς κινήσεις ἢ εἰς ἔργα δχρώσεως, τῆς Χώρας. Εἰς τὴν κατασχεσίν ἐφαρμόζονται αἱ ἀνωτέρω διατάξεις.

Ο τε ἔκδότης ἐφημερίδος καὶ ὁ συγγραφεὺς ἐπιληφίμου δημοσιεύματος, ἀναφερομένου εἰς τὸν ἴδιωτικὸν βίον, πλὴν τῆς κατὰ τὸν ὄρον τοῦ ποινικοῦ ἥριυν ἐπιβαλλομένης ποινῆς, εἶναι ἀστικῶς καὶ ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι εἰς πλήρη ἀνόρθωσιν πάσις προσγενομένης ζημίας καὶ εἰς ἵκανοποίησιν τοῦ παθόγοτος διὰ χρηματικοῦ ποσοῦ, ὁριζομένου κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, οὐδέποτε δὲ ἐλάσσονος τῶν διακοσίων μεταλλικῶν δραχμῶν.

Εἰς μόνον πολίτας "Ελλήνας ἐπιτρέπεται ἡ ἔκδοσις ἐφημερίδων.

Τὰ ἀδικήματα τοῦ τύπου δὲν θεωροῦνται ως ἐπ' αὐτοφάρῳ.

Ἀρθρον 17.

Βάσανοι καὶ γενικὴ δήμευσις ἀπαγορεύονται. Πολιτικὸς θάνατος δὲν ἐπιβάλλεται. Ἐπίσης θανατικὴ ποινὴ ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων δὲν ἐπιβάλλεται, ἐκτὸς τῶν συνθέτων, ἐφ' ὃν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ἐὰν τὰ μετὰ τοῦ πολιτικοῦ συνδεόμενον κοινὸν ἀδίκημα ἐπισυρῇ καθ' ἐαυτὸν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου (*).

Ἀρθρον 18.

Τὸ ἀπόρρητον τῶν ἐπιστολῶν, τηλεγραφημάτων καὶ τηλεφωνημάτων εἶναι ἀπολύτως ἀπαραβίστον.

Ἀρθρον 19.

Οὐδεὶς στερεῖται τῆς ἴδιοκτησίας αὐτοῦ εἰμὴ διὰ δημοσίων ὀφέλειαν προστρόντως ἀποδεδειγμένην, διε ταὶ καὶ δύος ὁ νόμος διατάσσει, πάντοτε δὲ προηγουμένης πλήρους ἀποξημώσεως. Ἡ ἀποξημώσις δοίζεται πάντοτε ὑπὸ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων. Ἐν περιπτώσει δὲ ἐπειγούσῃ δύναται καὶ προσωρινῶς νὰ δοισθῇ δικαστικῶς, μετ' ἀκόδισιν ἢ πρόσκλησιν τοῦ δικαιούχου, ὅστις δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ κατὰ τὴν κρίσιν

τοῦ δικαστοῦ εἰς παροχὴν ἀναλόγου ἐγγυήσεως, καὶ ὃν τρόπον ὁρίσει ὁ νόμος. Πρὸ τῆς καταβολῆς τῆς ὁριστικῆς ἢ προσωρινῶς δοισθείσης ἀποξημώσεως διατηροῦνται ἀκέραια πάντα τὰ δικαιώματα τοῦ ἴδιοκτήτου, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς καταλήψεως.

Εἰδικοὶ νόμοι κανονίζουν τὰ τῆς ἴδιοκτησίας καὶ διαθέσεως τῶν μεταλλείων, δρυχείων, ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν, ιαματικῶν, φεόντων καὶ ὑπογείων ὑδάτων.

Εἰδικοὶ νόμοι θέλουσι κανονίσει ὁμοίως τὰ τῶν ἐπιτάξεων διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ τῆς Ἑλλας καὶ τῆς θαλάσσης εἰς περίπτωσιν πολέμου ἢ ἐπιστρατεύσεως, ἢ πρὸς θεραπείαν ἀμέσου κοινωνικῆς ἀνάγκης, δυναμένης νὰ θέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν δημοσίαν τάξιν ἢ ὑγείαν (°).

Ἀρθρον 20.

Δὲν ἐπιτρέπεται η μεταβολὴ τοῦ περιεχομένου τῶν δρων διαθήκης ἢ δωρεᾶς κατὰ τὰς ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ κοινωφελοῦς οικοπού διατάξεις αὐτῆς.

Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται διὰ νόμου, δταν ἡ θέλησις τοῦ δωρητοῦ ἢ διαθέτου ἀποθανήτου ἀπολύτως ἀπρογματοποίητος, ἢ διάθεσις τοῦ διατιθεμένου ἢ δωρουμένου πρὸς ἄλλον παρεμφερῆ σκοτόν.

Ἀρθρον 21.

Ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ διδασκαλία αὐτῶν είναι ἐλεύθεραι, διατελοῦν δὲ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους, τὸ δποτον συμμετέχει εἰς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἔξαπλωσιν αὐτῶν.

Ἀρθρον 22.

Ἡ ἐργασία, ἢ τε πνευματικὴ καὶ σωματικὴ, διατελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους, μεριμνῶντος συστηματικῶς ὑπὲρ τῆς ηθικῆς καὶ ψυχικῆς ἐξιψώσεως τῶν ἐργαζομένων τάξεων, ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν.

Ἀρθρον 23.

Ἡ ἐκπαίδευσις διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐπιπτείαν τοῦ Κράτους καὶ ἐνεργεῖται δαπάνη αὐτοῦ ἢ τῶν δραγανισμῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως.

Ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις εἶναι δὲ δλοῦς ὑποχρεωτική, παρέχεται δὲ δωρεὰν ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ὁ νόμος δοίζει διὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν τὰ ἔτη τῆς ὑποχρεωτικῆς φοίτησεως, τὰ ὅποια δὲν δύνανται νὰ είναι δλογώτερα τῶν ἔξ. Διὰ νόμου δύναται ἐπίσης νὰ καταστῇ ὑποχρεωτική ἡ φοίτησις καὶ εἰς σχολεία συμπληρωματικά τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαίδευσεως μέχρι τοῦ 18ου ἔτους τῆς ηλικίας.

(*) Ἐρμηνευτικὴ δίλησις ἐπὶ τοῦ δρόμου 17 : « Διὰ τῆς λέξεως « βάσανοι » ἐννοεῖται καὶ ολαθήποτε ακόντων πρὸς καλαπούδην ἢ ἀνακάλυψην ἐγκλημάτων ».

Ἐπιτέρεται εἰς Ἰδιώτας καὶ νομικὰ πρόσωπα ἡ ἴδρυσις ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων, λειτουργούντων κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους (*).

* Αρθρον 24.

Ο γάμος, ὡς θεμέλιον τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου καὶ τῆς συντηρήσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ Ἐθνους, διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἴδιατέραν προστασίαν τοῦ Κράτους.

Πολυμελεῖς οἰκογένειαι δικαιοῦνται εἰς εἰδικὴν μέρην.

* Αρθρον 25.

Ἐκαστος ἡ καὶ πολλοὶ δύο δικαιώματα, προσεῦντες τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, ν' ἀναφέρωνται ἔγγραφως εἰς τὰς Ἀρχές, ὑποχρεούμενας εἰς ταχείαν ἐνέργειαν καὶ ἔγγραφον ἀπάντησιν πρὸς τὸν ἀναφερόμενον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου. Μόνον μετὰ τὴν τελικὴν ἀπόφασιν τῆς πρὸς ἣν ἡ ἀναφορὰ Ἀρχῆς καὶ τῇ ἀδείᾳ ταύτης ἐπιτέρεται ἡ ἔγερσις πονικῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ ὑποβαλόντος τὴν ἀναφορὰν διὰ παραβάσεις ἐν αὐτῇ ὑπαρχούσας.

* Αρθρον 26.

Οὐδεμία προηγουμένη ἀδεια τῆς διοικητικῆς Ἀρχῆς ἀπαιτεῖται πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς δύο τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων διὰ τὰς περὶ τὴν ἐπηρεσίαν ἀξιοπόνους πράξεις αὐτῶν, ἐκτὸς τῶν περὶ Ὑπουργῶν εἰδικῶς διατεταγμένων.

* Αρθρον 27.

Οὐδεὶς δροκος ἀπιβάλλεται ἀνευ νόμου δρᾶστοντος καὶ τὸν τύπον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Νομοθετικὴ Ἐξουσία

* Αρθρον 28.

Τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως τῶν νόμων ἀνήκει εἰς μὲν Κυβέρνησιν, τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν (**).

Ἡ αὐθεντικὴ ἐρμηνεία τῶν νόμων ἀνήκει εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν.

(*) Ἐφημηντικαὶ δηλώσεις ἐπὶ τοῦ ἥρθου 23 : 1) «Τὰ προγράμματα τῶν σχολείων τῆς μέσης καὶ κατωτέρως ἐπαιδεύσεως καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς διδασκαλία ὑπόκεινται ἀπεριορίστως εἰς τὸν ἐπιχειρούντας τῆς Παιδείας, συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους». 2) «Ἐφόσον οἱ μαθηταὶ φυτεῦσι εἰς ἀντιστοίχους τάξεις σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ φοιτήσουν εἰς τὰς ἀναλόγους τάξεις τῶν σχολείων τῆς στοιχείωσης ἐκπαιδεύσεως».

3) «Ἡ ἐννοια τῆς τελευταῖς παραγράφου τοῦ ἥρθου 23 εἶναι διὰ τὸ νόμου δύνανται νὰ θεσπισθῶσιν ἀδεια πρέστις ἕρευσιν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων».

(**) Ἐφημηντικὴ δηλώσις ἐπὶ τοῦ ἥρθου 28 : «Διὰ τοῦ ἥρου ἐκβέρνησις νοεῖται ἀνταῦται καὶ εἰς ἐκαστος τῶν Ἐπουργῶν τεχνοτροπισμένως, δυνάμενος νὰ εἰσηγηθῇ πρότιστον νόμου ἐπ' ἀντικειμένου τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἐπουργείου του».

* Αρθρον 29.

Πᾶσα πρότασις νόμου, ὑποβαλλομένη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν καὶ συνεπαγομένη δαπάνην ἡ ἐλάττωσιν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ, πρέπει νὰ συνοδεύεται ἀπὸ ἐκθεσιν περὶ τοῦ τρόπου τῆς καλύψεως τῆς, ὑπογεγραμμένην ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Οὐδεμία πρότασις, ἀφορῶσα αὐξῆσιν τῶν ἐξόδων τοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ μισθοδοσίαν ἡ σύνταξιν ἡ ἐν γένει πρὸς ὄφελος προσώπου, προέρχεται ἐκ τῆς Βουλῆς ἢ τῆς Γερουσίας (*).

* Αρθρον 30.

Πρότασις νόμου ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ψηφισθεῖσα παραπέμπεται εἰς τὴν Γερουσίαν, ἣντις ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως ἀποφασίζει ἐπ' αὐτῆς.

Ἐὰν ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἡ Γερουσία δὲν λάβῃ ἀπόφασιν, τεκμαίρεται συμφωνία αὐτῆς πρὸς τὴν Βουλὴν.

Ἐὰν ἡ Γερουσία, εἴτε σιωπηρῶς, εἴτε μετὰ συζήτησιν, συμφωνήσῃ μὲ τὴν Βουλὴν, ἡ πρότασις καθίσταται νόμος.

Ἐὰν ἡ Γερουσία ἀπορρίψῃ ἢ τροποποιήσῃ τὴν πρότασιν, ἐπαναφέρεται αὐτῇ εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐμμείνῃ εἰς τὴν προηγουμένην αὐτῆς ἀπόφασιν, ἡ ἐπιψήσις ἀναβάλλεται ἐπὶ δύμηνον, διόπτει ἡ πρότασις καθίσταται νόμος, ἀν συγκεντρώσῃ τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τοῦ δικού ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν. Δύναται δέ μως καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ διμήνου νὰ ληφθῇ δοιστικὴ ἀπόφασις εἰς κοινῆ συνεδριάσει τῶν δύο Σωμάτων, ἐφόσον ἤθελε προκαλέσει ταύτην ἡ Γερουσία δι' ἀποφάσεως λαμβανομένης δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας τοῦ δικού ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Τὰ δύο Σώματα συνέρχονται πρὸς τοῦτο τὸ ταχύτερον εἰς τὴν αἰθουσαν τῆς Βουλῆς.

* Αρθρον 31.

Πρότασις νόμου, ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ψηφισθεῖσα παραπέμπεται εἰς τὴν Βουλὴν καί, ἀν αὐτῇ συμφωνήσῃ μὲ τὴν Γερουσίαν, καθίσταται νόμος τοῦ Κράτους, ἐὰν δὲ τὴν τροποποιήσῃ, τὴν παραπέμπει εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ἐπαναλαμβάνεται ἡ διαδικασία τοῦ ἀρθρου 30, ὡς ἐὰν ἡ πρότασις εἶχεν εἰσαχθῆ ἀρχικῶς εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐὰν τέλος τὴν ἀπορρίψῃ, ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρου 33.

(*) Ἐφημηντικὴ δηλώσις ἐπὶ τοῦ ἥρθου 29 : «Ἡ ἀληφὴ ἐννοια τοῦ ιου ἐλαφρῶν τοῦ ἥρθου 29 εἶναι διὰ τὸ πρότιστον νόμου ὑποβαλλομένη ὑπὸ τοῦ Ἐπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἡ οἰουδήποτε ὄλλοι, Ἐπουργοῦ, θίγουσι δὲ τὰς ὑπὸ ὄλλοι Ἐπουργείου διαχειρίζομέν τοις ὑπόθεσις, πρέπει νὰ ὑπογράψεται καὶ ἀπὸ τοὺς ἀρμόδιους ὄλλοις Ἐπουργοῖς».

*Αρθρον 32.

Ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἀναστέλλονται αἱ προθεσμίαι τῶν ἄρθρων 30 καὶ 34.

Ἐν περιπτώσει ἀνανεώσεως τῆς Βουλῆς, ή ὑπὸ τῆς διαλυμείσης Βουλῆς ψήφισις προτάσεως τινος θεωρεῖται ως μὴ γενομένη, ἐφόσον πρὸ τῆς διαλύσεως δὲν ἐψηφίσθη καὶ ὑπὸ τῆς Γερουσίας δριστικῶς.

*Αρθρον 33.

Προτάσεις νόμων, γενόμεναι ἀποδεκταὶ ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, τελικῶς δῆμος ἀπορρίφεται, δύνανται νὰ ὑποβληθοῦν καὶ πάλιν ως νέαι προτάσεις μόνον εἰς τὴν ἐπομένην τακτικὴν σύνοδον.

*Αρθρον 34.

Οἱ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους ὑποβάλλεται πρῶτον εἰς τὴν Βουλήν.

Μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ παρατέμπεται εἰς τὴν Γερουσίαν, ἡ ὁποίᾳ διφέλειται ν' ἀποφανθῇ ἐντὸς μηνός. Ἐὰν ἐντὸς μηνὸς ἡ Γερουσία δὲν λάβῃ ἀπόφασιν τεκμαίρεται συμφωνία πρὸς τὴν Βουλήν. Ἐν διαφωνίᾳ δὲ προϋπολογισμὸς ἐπάναφέται εἰς τὴν Βουλήν, ἥτις ἀποφασίζει δριστικῶς διὰ τῆς συνήθους πλειονψηφίας.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει προειμένου καὶ περὶ τῶν νομοσχεδίων τῶν ἀφορώντων παροχὴν κρατικῶν πιστώσεων καὶ σύναψιν δημοσίων δανείων.

*Αρθρον 35.

Πρὸς εὐχερεστέρους συνεννόησιν μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων ἐπὶ νομοθετικῶν ζητημάτων συγκροτοῦνται μικταὶ ἐπιτροπαὶ ἔξ ἀναλόγου ἀριθμοῦ βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν, κατὰ πρόστασιν τοῦ ἑτέρου τῶν Σωμάτων.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἔκαστης περιόδου συνιστᾶται μικτὴ μόνιμος Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν ἔξωτερικῶν ὑποθέσεων, ἡ ὁποίᾳ λειτουργεῖ καὶ κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν ἐργασιῶν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς. Αἱ συνθήσαι τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν εἶναι δημόσιαι, πλὴν ἀπὸ παρασιθῆται ἡ δημοσιότης διὰ πλειοψηφίας τῶν δύο τοτέτων τῶν μελῶν τῆς. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτῆν, ἡ ὁποίᾳ δύναται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου νὰ συμπληρώνεται, μετέχουν ἀπαραιτήτως δοσοὶ ἀπὸ τοὺς βουλευτὰς καὶ γερευσιαστὰς διετέλεσαν πρωθυπουργοί.

*Αρθρον 36.

Η Βουλὴ σύγκειται ἐκ βουλευτῶν ἐκλεγομένων κατὰ νόμον ὑπὸ τῶν ἔχοντων δικαίωμα πρὸς τοῦ πολιτῶν δι' ἀμέσου καθολικῆς καὶ μυστικῆς ψηφοφορίας. Αἱ βουλευτικὰ ἐκλογαὶ διατάσσονται καὶ ἐνεργοῦνται ταυτοχρόνως καθ' ὅλην τὴν Ἐπιφράτειαν.

Οἱ ἀριθμοὶ τῶν βουλευτικῶν ἔδρων ἔκάστης ἐκλογικῆς περιφερείας δριζέται διὰ νόμου, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς. Ποτὲ δῆμος ὁ δικιός ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν δὲν δύναται νὰ εἴναι μικρότερος τοῦ διακοσίων, οὔτε μεγαλύτερος τῶν διακοσίων πεντηκοντά.

Ἐδοι αἱ βουλευτικὰ κενούμεναι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου πληροῦνται δι' ἀναπληρωματικῆς ἐκλογῆς, πλὴν ἀν κατ' ἄλλον τρόπον ὁ νόμος δριζει. (*).

*Αρθρον 37.

Οἱ βουλευταὶ ἀντιπροσωπεύουν τὸ "Εθνος καὶ δχι μόνον τὴν ἐκλογικὴν περιφέρειαν, ἀπὸ τὴν δοπιάν ἐκλέγονται.

*Αρθρον 38.

Οἱ βουλευταὶ ἐκλέγονται διὰ τέσσαρα συναπ' ἄτη, ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῶν γενικῶν ἐκλογῶν. "Αμα τῇ λῆσει τῆς τετραετοῦς περιόδου, διατάσσεται ἡ ἐνέργεια γενικῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν ἐντὸς τεσσαράκοντα πέντε ἡμερῶν ἐντὸς δὲ ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῶν ἐκλογῶν συγκαλεῖται ἡ Βουλὴ. Ἀναπληρωματικὴ ἐκλογὴ δὲν ἐνεργεῖται κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς περιόδου, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν κενῶν βουλευτικῶν ἔδρων ὑπερβῇ τὸ τέταρτον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ.

*Αρθρον 39.

"Οπως ἐκλεγῇ τις βουλευτὴς ἀπαιτεῖται νὰ είναι πολίτης Ἑλλην, νὰ ἔχῃ συμπληρώσει τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ηλικίας του καὶ νὰ ἔχῃ τὴν ἴκανότητα τοῦ ἐκλέγειν.

Βουλευτής, στερηθεὶς τῷ τροσόντων τούτων, ἀκολύτει αὐτοδικαίως τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος. Ἑγιειδομένων περὶ τούτου ἀμφιστήτησεν ἀποφασίζει ἡ Βουλὴ.

*Αρθρον 40.

"Εμμισθοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι, στρατιωτικοὶ ἐν ἐνεργείᾳ δημαρχοὶ καὶ πρόεδροι : πινοτήτων, συμβολαιογράφοι καὶ φύλακες μεταγραφῶν καὶ ὑποθηρῶν δὲν δύνανται νὰ ἐλεγχθῶσι βουλευταὶ, εἰνὲ νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι, ἐὰν δὲν παραιτηθῶσι πρὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν ὑποψήφιων. Ἡ παραιτησις αὐτῶν συντελεῖται διὰ τῆς ἐγγράφου ὑποθελῆς της, ἡ δὲ ἐπάνοδός των εἰς δημόσιαν ὑπηρεσίαν ἀπαγορεύεται πρὸ τῆς παρόδου ἔξαμηνου ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς. Οἱ ἐμμισθοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ οἱ στρατιωτικοὶ δὲν δύνανται νὰ ἐλεγχθῶσι βουλευταὶ οὐδὲ γὰρ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι εἰς τὴν περιφέρειαν εἰς τὴν ὁποῖαν ὑπηρέτησαν κατὰ τὴν πρὸ τῆς ἐκλογῆς τριετίαν.

"Ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ ἔφρας ἡ θαλάσσης παραιτηθέντες τοῦ ἀξιώματος των ἵνα ἐκλεγῶσι βουλευταὶ δὲν δύνανται νὰ ἐπανέλθων πλέον εἰς τὸ Στράτευμα οὗτε διὰ νόμου.

Τὰ καθήκοντα τοῦ βουλευτοῦ εἰναι ἀσυγκεντικά πρὸ τὰ ἔργα τοῦ διευθυντοῦ ἢ ἄλλοι διοικητικοὶ ἀντιπροσώπους ἢ διοικητικοὶ ἢ νομικοῦ συμβούλου καὶ ὑπαλλήλους ἐμπορικῶν ἑταῖρειῶν ἢ ἐπιχειρήσεων, ἀπολανουσῶν εἰδικῶν προνομίων ἢ τακτικῶν ἐπιχειρησιῶν δυνάμει εἰδικῶν νόμων. Οἱ διατελούντες εἰς

(*) Ἐρμηνευτικὴ δήλωσις ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 36 : « Ἡ διατύπωσις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἀρθρου 36 δὲν ἐμποδίζει ὅπως ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτικῶν ἔδρων ὑπερβῇ τὸ τέταρτον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν ψηφιζόντων ἐκλογέων. »

τινα τῶν κατιγοριῶν τούτων ὀφείλουν ἐντὸς ὅπερ
ἵμερον ἀπὸ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν νὰ
δηλώσουν ἐπιλογὴν μεταξὺ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώμα-
τος καὶ τῶν ὡς ἄνω ἔργων. Ἐν παραλεῖφει δὲ τοιαύ-
της δηλώσεως ἐκπίπτουν αὐτοδικαίως τοῦ ἀξιώματος
τοῦ βουλευτοῦ.

Νόμος δύναται νὰ καθιερώσῃ τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ
βουλευτικοῦ ἀξιώματος καὶ πρὸς ἕτερα ἔργα. (*).

Ἄρθρον 41.

Βουλευταὶ ἀποδεχόμενοι οἰνοδήποτε τῶν εἰς τὸ
προηγούμενον ἀρθρὸν ἀναφερομένων καθηκόντων ἢ
ἔργων ἐκπίπτουν αὐτοδικαίως τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος.

Ἡ ἀπὸ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος παρατίθεται,
οὐσα δικαίωμα τοῦ βουλευτοῦ, ψευδεῖται τετελεσμένη
ἄμα τῇ ὑποδολῇ τῆς σχετικῆς ἔγγραφου δηλώσεως
εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς.

Ἄρθρον 42.

Οἱ βουλευταὶ διμύουν πρὸς τῆς ἐνάρξεως τῶν κα-
θηκόντων αὐτῶν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ καὶ εἰς δημο-
σίαν συνεδρίαν τὸν ἔξης ὁρον.

«Ορκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας καὶ διμούσιου
καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν
Πατρῷα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα
καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐ-
συνειδήτας τὰ καθήκοντά μου».

Ἄλλοι θησκοὶ βουλευταὶ, ἀντὶ τῆς ἐπικλήσεως
«ορκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας καὶ διμούσιου καὶ
ἀδιαιρέτου Τριάδος» ὀρκίζονται κατὰ τὸν τύπον τῆς
ἰδίας αὐτῶν θρησκείας.

Ἄρθρον 43.

Ἡ ἐξέλεγκτις καὶ ἡ ἐκδίκασις τῶν βουλευτικῶν ἐκ-
λογῶν, κατὰ τὸν κύρους τῶν ὅποιων ἐγείρονται ἐν-
στάσεις, ἀναφερόμεναι εἴτε εἰς ἐλλογικὰς παραβά-
σεις, εἴτε εἰς Ἑλλειψιν προσόντων, ἀνατίθεται εἰς τί-
δικὸν δικαστήριον, συγκριτούμενον διὰ κληρωσεως
μεταξὺ πάντων τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ
τῶν Ἐφετείων τοῦ Κράτους. Ἡ κλήρωσις ἐνεργεί-
ται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν δη-
μοσίᾳ συνεδριάσει, προεδρεύει δὲ τοῦ εἰδικοῦ δι-
καστηρίου δὲ ἐκ τῶν κληρωθέντων κατὰ βαθμὸν
ἢ ἀρχαιότητα προηγούμενος. Κατὰ τὰ λοιπὰ
τὰ τῆς λειτουργίας καὶ τῆς δλῆς διαδικασίας αὐτοῦ
δρᾶστονται διὰ νόμου.

Ἄρθρον 44.

Ἡ Βουλὴ ἐκλέγει ἐκ τῶν βουλευτῶν κατὰ τὴν ἔν-
αρξιν ἐκάστης τακτικῆς βουλευτικῆς Συνόδου τὸν
Πρόεδρον, τοὺς Ἀντιπροσόδους καὶ τοὺς Γραμμα-
τεῖς αὐτῆς.

Διὰ νὰ προσῇ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν ἀπαιτεῖται

(*) Ἐρμηνευτικὴ δήλωσις ἐπὶ τοῦ ἔρθρου 40 : «Ἡ ἀληθὴς ἔν-
νοια τῆς παραγράφου εἴναι ἡ Βουλὴ διὰ Κανονισμοῦ ἔχοντος ισχὺν νό-
μου ὅριεται τὸν τρίτον μέλον, εἶναι δὲ τὸ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς. Ξεν-
ιάγον νόμου, δὲν δύναται νὰ τροποποιηθῇ διὰ μέλου νόμου εἰμὶ διὰ
τοῦ τρίτου Κανονισμοῦ». Πλὴν ἀληθῆς έννοιας τῆς γ' παραγράφου τοῦ
θίσιου ἔρθρου διὰ ἑδόνης προστιλογισμοῦ τῆς Βουλῆς εἰσάγεται καὶ ἐπε-
κτείνεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς, συμφένοντας πρὸς τὸν Κανονισμό»,

εἶναι δὲ διὰ Προέδρου τῆς Βουλῆς περιβάλλεται καθήκοντα καὶ ἀρμο-
διότητα Διατάκτου καὶ διακούτου νὰ ἐντέλληται πληρωμὴ συμφένοντος
πρὸς τοὺς ιστρύους τακτικῆς νόμους, δηρ' δοσον δὲν ἀντιτίθεται εἰς τὸν Κανο-
νισμὸν τῆς Βουλῆς. ἐπὶ τῇ βίσσῃ τῶν ἐν τῷ ἔγκεκριμένῳ προστιλο-
γισμῷ τῆς Βουλῆς ἀναγραφούμενον πιστώσαν».

2) «Ἐμμασθοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι θεωροῦνται καὶ οἱ ἐπὶ ἡμε-
ρομισθῷ τακτικῷ υπηρετοῦντες».

3) «Στρατιωτικοὶ κατὰ τὴν ἀληθὴν ἔννοιαν τῆς τρίτης παραδοσοῦ
τῆς πρώτης παραγράφου εἰναι; οἱ μάγιστροι ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτοῦ
οὐχὶ διὰ οἱ ἐρεδροὶ οἱ ἀνακληθέντες εἰς τὴν ἐνέργειαν».

ἡ παρουσία τῶν ἔνδεκα εἰκοστῶν τοῦ δλου ἀριθμοῦ
τῶν μελῶν αὐτῆς.

Ο Πρόεδρος ἐκλέγεται δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας
τοῦ δλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. «Ἀν αὕτη δὲν ἐπι-
τευχθῇ, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία, δόποτε ἀρ-
κοῦν πρὸς ἐκλογὴν τὰ τέσσαρα πέμπτα τοῦ κατωτάτου
δρίου τῆς ἀπαργίας.

Τὰ τελευταῖα πλειοψηφία ἀρχεῖ πρὸς ἐκλογὴν τῶν
ἀντιπροσόδων καὶ γραμματέων.

Ἄρθρον 45.

Ἡ Βουλὴ διὰ Κανονισμοῦ, ἔχοντος ισχὺν νόμου,
ὅριεται τὸν τρόπον, καὶ δὲν θέλει ἐνασκῆ τὰ ἔργα αὐ-
τῆς καὶ ωθεῖται τ' ἀρφοῦντα τὸ προσωπικόν καὶ τὴν
λειτουργίαν τῶν γραφείων καὶ τῆς βιβλιοθήκης
αὐτῆς.

Ο Κανονισμὸς συζητεῖται καὶ ψηφίζεται εἰς δύο
συνεδρίας, ἀπεκούσας ἀλλήλων δύο τούλαχιστον ἡ-
μέρας.

Ο προϋπολογισμὸς τῆς Βουλῆς εἰσάγεται καὶ ἐκ-
τελεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς συμφώνως πρὸς
τὸν Κανονισμόν. (*)

Ἄρθρον 46.

Ἡ Βουλὴ συνέρχεται αὐτοδικαίως εἰς μίαν κατ'
ἕτος τακτικὴν Σύνοδον τὴν δεκάτην πέμπτην Ὁκτω-
βρίου ἐκάστου ἔτους, ἐκτὸς δὲν ὁ Πρόεδρος τῆς Δη-
μοκρατίας συγκαλέσῃ αὐτὴν ἐνωρίτερον.

Ἡ διάρκεια ἐκάστης τακτικῆς Συνόδου δὲν δύνα-
ται νὰ είναι βραχυτέρα τῶν τριῶν οὐδὲ μακροτέρα
τῶν ἔξι μηνῶν, εἰς οὓς δὲν ὑπολογίζεται ὁ χρόνος τῆς
ἀναστολῆς ἢ τῆς πέραν τῶν δικτὸν διακοπῆς
τῶν ἐργασιῶν.

Ἄρθρον 47.

Ἡ Βουλὴ συνεδρίαζει δημοσίᾳ ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ,
δύναται δῆμος νὰ διασκεψθῇ κεκλεισμένων τῶν θυ-
ρῶν καὶ αἵτησιν δέκα ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἀν τοῦτο
ἀποφασισθῇ ἐν μυστικῇ συνεδρίᾳ κατὰ πλειοψηφίαν,
μετὰ ταῦτα δὲ ἀποφασίζεται, ἀν ἡ περὶ τοῦ αὐτοῦ
θέματος συζητησίς πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ εἰς δημο-
σίαν συνεδρίαν.

Ἄρθρον 48.

Ἡ Βουλὴ δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ ἀνευ ἀπολύ-
του πλειοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν, ἥτις δῆμος οὐ-
δέποτε δύναται νὰ είναι κατωτέρα τὸν 1/4 τοῦ δλου
ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. (**).

(*) Ἐρμηνευτικὴ δήλωσις ἐπὶ τοῦ ἔρθρου 45 : «Ἡ ἀληθὴς ἔν-
νοια τῆς παραγράφου εἴναι ἡ Βουλὴ διὰ Κανονισμοῦ ἔχοντος ισχὺν νό-
μου, διάλειπε τὸν τρίτον μέλον, εἶναι δὲ τὸ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς. Ξεν-
ιάγον νόμου, δὲν δύναται νὰ τροποποιηθῇ διὰ μέλου νόμου εἰμὶ διὰ
τοῦ τρίτου Κανονισμοῦ». Πλὴν ἀληθῆς έννοιας τῆς γ' παραγράφου τοῦ
θίσιου ἔρθρου διὰ ἑδόνης προστιλογισμοῦ τῆς Βουλῆς εἰσάγεται καὶ ἐπε-
κτείνεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς, συμφένοντας πρὸς τὸν Κανονισμό»,
εἶναι δὲ διὰ Προέδρου τῆς Βουλῆς περιβάλλεται καθήκοντα καὶ ἀρμο-
διότητα Διατάκτου καὶ διακούτου νὰ ἐντέλληται πληρωμὴ συμφένοντος
πρὸς τοὺς ιστρύους τακτικῆς νόμους, δηρ' δοσον δὲν ἀντιτίθεται εἰς τὸν Κανο-
νισμὸν τῆς Βουλῆς. ἐπὶ τῇ βίσσῃ τῶν ἐν τῷ ἔγκεκριμένῳ προστιλο-
γισμῷ τῆς Βουλῆς ἀναγραφούμενον πιστώσαν».

(**) Ἐρμηνευτικὴ δήλωσις ἐπὶ τοῦ ἔρθρου 48 : «Ἡ ἀληθὴς ἔν-
νοια τῶν δημάρκων εἴναι ἡ Βουλὴ διὰ Κανονισμοῦ ἔχοντος ισχύν νό-
μου, διάλειπε τὸν τρίτον μέλον, εἶναι δὲ τὸ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς. Ξεν-
ιάγον νόμου, δὲν δύναται νὰ τροποποιηθῇ διὰ μέλου νόμου εἰμὶ διὰ
τοῦ τρίτου Κανονισμοῦ». Πλὴν ἀληθῆς έννοιας τῆς γ' παραγράφου τοῦ
θίσιου ἔρθρου διὰ ἑδόνης προστιλογισμοῦ τῆς Βουλῆς εἰσάγεται καὶ ἐπε-
κτείνεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς, συμφένοντας πρὸς τὸν Κανονισμό»,
εἶναι δὲ διὰ Προέδρου τῆς Βουλῆς περιβάλλεται καθήκοντα καὶ ἀρμο-
διότητα Διατάκτου καὶ διακούτου νὰ ἐντέλληται πληρωμὴ συμφένοντος
πρὸς τοὺς ιστρύους τακτικῆς νόμους, δηρ' δοσον δὲν ἀντιτίθεται εἰς τὸν Κανο-
νισμὸν τῆς Βουλῆς. ἐπὶ τῇ βίσσῃ τῶν ἐν τῷ ἔγκεκριμένῳ προστιλο-
γισμῷ τῆς Βουλῆς ἀναγραφούμενον πιστώσαν».

"Αρθρον 49.

Πᾶσα πρότασις νόμου συνοδεύεται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, παραπέμπεται δὲ εἰς Βουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ, ἀφοῦ ἔξετασθῇ ὑπὸ αὐτῆς ἡ παρέλθη ἡ ταχθεῖσα προθεσμία, εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν, μετὰ προφορικῆς εἰσήγησιν τοῦ ἀρμοδίου Ὅπουργοῦ ἢ τοῦ Εἰσιγγητοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐφ' ὅσον δὲν ἔγινε τοιαύτη κατὰ τὴν κατάθεσιν τῆς προτάσεως.

Πρότασις νόμου, συνεπαγομένη ἐπιβάρυνσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἐφ' ὅσον μὲν ὑποβάλλεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, δὲν εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν, ἀν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου, καθοδῆσονσαν τὴν συνεπαγομένην δαπάνην, ἐφ' ὅσον δὲ ὑποβάλλεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς, πρὸ πάσης συζήτησεως διαβιβάζεται εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστηρίον, ὑποχρεούμενον νὰ ὑποβάλῃ τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν.

Προτάσεις σκοποῦσαι τὴν τροποποίησιν τῶν περὶ συντάξεων νόμων ἡ ἀπονομὴν συντάξεως, ώς καὶ τὴν ἀναγνώρισιν ὑπηρεσίας ως παρεχούσης τοιοῦτο δικαίωμα, ὑποβάλλεται μόνον παρὰ τοῦ Ὅπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Τοιαῦται περὶ συντάξεων προτάσεις πρέπει νὰ εἰναι εἰδικά, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς ἀναγραφῆς διατάξεων περὶ συντάξεως εἰς νόμους σκοποῦντας τὴν ϕύσιμον ἄλλων θεμάτων.

Οὐδεμία πρότασις νόμου γίνεται δεκτή, ἐὰν δὲν συζητῇ καὶ ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς δις καὶ εἰς δύο διαφόρους συνεδρίας, ἀπεχούσας ἀλλήλων δύο τούλαχιστον ἡμέρας, κατ' ἀρχὴν μὲν καὶ κατ' ἄρθρον κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν, κατ' ἄρθρον δὲ καὶ σύνολον κατὰ τὴν δευτέραν.

"Αν κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν ἐγένοντο δεκταὶ προσθῆκαι ἡ τροπολογία, ἡ τοῦ συνόλου ψήφισις ἀναβάλλεται ἐπὶ εἰκοσιτετράῳδον ἀπὸ τῆς διανομῆς τοῦ τροπολογιθέντος σχεδίου.

Οὐδεμία προσθήκη εἰς πρότασιν νόμου ἡ τροπολογία αὐτῆς γίνεται δεκτή, ἀν δὲν σχετίζεται ἀμέσως πρὸς τὸ κύριον περιεχόμενον τῆς προτάσεως.

Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται ἡ εἰς μίαν μόνην κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν ψήφισις ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἐὰν τοῦτο ἐξηγήθῃ ἀπὸ τὸν ὑποβαλόντα τὴν πρότασιν πρὸ τῆς παραπομῆς αὐτῆς εἰς τὴν κατὰ τὸ ἔδαφ. 1 τοῦ ἄρθρον τούτου Ἐπιτροπὴν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἀπεδέχθη τὴν αἴτησιν ταύτην τοῦ ἑποβαλόντος καὶ δὲν ἡγεόθη, ἀφ' ἣς ἡ πρότασις ὑπεβλήθη καὶ μέχρι τοῦ τερματισμοῦ τῆς συζήτησεως, ἀντίρρησις ἐκ μέρους εἰκοσι τούλαχιστον βουλευτῶν.

Διὰ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Γερουσίας δύναται νὰ ὀρισθῇ ὅτι ἡ παρ' αὐτῆς συζήτησις καὶ ψήφισις τῶν προτάσεων νόμων γίνεται εἰς μίαν μόνην ἀνάγνωσιν.

Πρότασις νόμου, σκοποῦσα τὴν τροποποίησιν διατάξεων προηγουμένου νόμου, δὲν εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν, ἐὰν εἰς μὲν τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν δὲν κα-

ταχωρίζεται ὄλοκληρον τὸ κείμενον τῆς τροποποίησης διατάξεως, εἰς δὲ τὸ κείμενον τῆς προτάσεως ὄλοκληρος ἡ νέα διάταξις, παθὼς διαμορφώνεται μετὰ τὴν ἀριθμοποίησιν.

Ἡ ἐπιψήφισις δικαστικῶν ἡ διοικητικῶν καθοίκων, τοὺς ὅποιους συνέταξαν εἰδικὰ Ἐπιτροπαὶ συσταθεῖσαι δι' εἰδικῶν νόμων, δύναται νὰ γίνῃ δι' ἴδιατέρου νόμου, κυροῦντος τοὺς εἰρημένους καθοίκας ἐν ὅλῳ.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δύναται νὰ γίνῃ καθοίκοποίσις ὑφισταμένων διατάξεων δι' ἀπλῆς ταξινομίσεως αὐτῶν ἡ ἐν ὅλῳ ἐπαναφορὰ καταργηθέντων νόμων, πλὴν τῶν φορολογικῶν.

"Αρθρον 50.

'Ο προϋπολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς τοῦ Κράτους ὡς καὶ προτάσεις νόμων ἐπιβάλλουσαι φορολογίαν ἡ ἀφορῶσαι εἰς τὴν κύρωσιν τῆς συνθήκης ἡ οἰασμή ποτε φύσεως συμβάσεων, ὁ κατὰ τὸ ἄρθρον 97 εἰδικὸς νόμος, ώς καὶ προτάσεις εἰσαχθεῖσαι ἥδη εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα καὶ ἀπερριφθεῖσαι ὑπὸ αὐτῶν κατὰ τὴν λήξασαν Σύνοδον, ψηφίζονται πάντοτε ὁ μὲν προϋπολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς κατὰ τὸν ἄρθρον 52, εἰ δὲ λοιπαὶ προτάσεις κατὰ τὸ ἄρθρον 49 ἐδ. 4.

"Αρθρον 51.

Οὐδεὶς φόρος ἐπιβάλλεται οὐδὲ εἰσπράττεται ἀνευ νόμου.

Ἐξαιρετικῶς ἐπὶ ἐπιβολῆς αὐξήσεως εἰσαγωγῆς κοινοῦ ἡ ἐξαγωγικοῦ δασμοῦ ἡ εἰσπραξία αὐτοῦ ἐπιβάλλεται, ἀν μὴ ἄλλως ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εἰς τὴν Βουλὴν ἡ τὴν Γερουσίαν καταθέσεως τῆς περὶ αὐτοῦ προτάσεως νόμοι. Οἱ τοιούτου περιεχομένου νόμοι δημοσιεύονται τὸ βραδύτερον ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιψήφισεως των.

"Αρθρον 52.

Κατὰ τὴν ἐπιστίαν τακτικὴν Σύνοδον ἡ Βουλὴ ψηφίζει διὰ τὸ ἑτάμενον οἰκονομικὸν ἔτος τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ.

"Ολα τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους τρέπεται νὰ ἀναγράφωνται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμὸν.

Ο προϋπολογισμὸς εἰσάγεται εἰς τὴν Βουλὴν ἐν τῷ τῶν δύο πρώτων μηνῶν τῆς Σύνοδου, ἀποσθέτης ἐξετασθῇ ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς βουλευτῶν, ψηφιζόμενος κατὰ κεφάλαια καὶ ἀρθραὶ εἰς τημάτα δριζόμενα ἀπὸ τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τέσσαρας διεφόρους ἡμέρας.

Ἐντὸς ἔτους τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς οἰκονομικῆς χοήσεως εἰσάγεται ὁ ἀπολογισμὸς αὐτῆς

εἰς τὴν Βουλήν. Ἐξετάζεται δὲ ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτρο-
πῆς βουλευτῶν καὶ ψηφίζεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ
τὰ ἐν τῷ Κανονισμῷ αὐτῆς δοκεῖμενα.

*Αρθρον 53.

Μισθός, σύνταξις, χορηγία ἢ ἀμοιβὴ οὔτε ἔγχρο-
φεται εἰς τὸν προσπολογισμὸν τοῦ Κράτους, οὔτε πα-
ρέχεται ἀνευ δογανικοῦ ἢ ἄλλου εἰδικοῦ νόμου.

*Αρθρον 54.

Οὐδεὶς αὐτόκλητος ἐμφανίζεται ἐνώπιον τῆς Βου-
λῆς διὸ νὰ ἀναφέρῃ τι προφορικῶς ἢ ἔγγραφως, ἀνα-
φορὰ ὅμως παρουσιάζονται διὰ τινος βουλευτοῦ ἢ
παραδίδονται εἰς τὸ γραφεῖον αὐτῆς. Ἡ Βουλὴ ἔχει
τὸ δικαίωμα ν' ἀποστέλλῃ τὰς διευθυνομένας πρὸς
αὐτὴν ἀναφοράς εἰς τὸν Ὑπουργούν, ὅπτινες εἰνε
πούχρεις νὰ δίδουν διασφήσεις, δισάκις ζητηθοῦν.

*Αρθρον 55.

Ἡ Βουλὴ συνιστᾷ εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης Συνόδου
εἰδικᾶς ἐπιτροπᾶς ἐκ μελῶν αὐτῆς, καὶ ἀναλογίαν
τῶν κομμάτων, πρὸς ἔξετασιν καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν
εἰς αὐτὴν ὑποβαλλομένων προτάσεων νόμων καὶ ἀ-
ναφορῶν. Ὁ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς δοκεῖ τὰς λε-
πτομερείας τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας τῶν ἐπι-
τροπῶν τούτων.

Ἡ Βουλὴ δικαιοῦται, ἐπὶ τῇ αἰτήσει δὲ τοῦ ἐνὸς
τρίτου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς ὑποχρε-
οῦται, νὰ διορίζῃ ἔξεταστικὸς τῶν πραγμάτων ἐπι-
τροπᾶς συντεθεμένας καὶ ἀναλογίαν τῆς δυνάμεως
τῶν κομμάτων. Ἐπὶ ζητημάτων ἀναγομάγων εἰς τὴν
ἔξοπλεισιν πολιτικὴν ἡ τὴν ἀμυναν τῆς χώρας ἀπαι-
τεῖται ἀπόφασις τῆς Βουλῆς.

Τὰ τῆς λειτουργίας τῶν ἐπιτροπῶν τούτων κανονί-
ζονται διὰ νόμου.

*Αρθρον 56.

Βουλευτὶς δὲν καταδιώκεται οὐδ' ὀπωσδήποτε ἐξε-
τάζεται ἔνεκα γνώμης ἢ ψήφου, τὴν ὅποιαν ἔδωσε
κατὰ τὴν ἔνθετην τῶν βουλευτικῶν του καθηρώντων.

Βουλευτής διαφορούσης τῆς βουλευτικῆς περιόδου,
δὲν καταδιώκεται, οὐδὲ συλλαμβάνεται ἢ φυλακίζεται
ἀνευ ἀδείας τοῦ Σώματος. Τοιαύτη ἀδεια δὲν ἀτα-
τεῖται εἰς τὰ ἐτ' αὐτοφώρῳ κακουργήματα. Εἰς τὴν
περίπτωσιν διωτος αὐτὴν ἡ Βουλὴ, εἰδοποιούμενη ἀμέ-
σως, ἀποφασίζει περὶ παροχῆς ἢ μὴ ἀδείας πρὸς ἐξα-
κολούθησιν τῆς καταδίκησεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς
Περιόδου.

*Αρθρον 57.

Σὲ βούλευτιν ἀλλαγμάνουν ἀπὸ τὸ Δημόσιον Ταμείον

ἀποζημίωσιν, όριζομένην ἐκάστοτε διὰ νόμου, καὶ
ἔχουν τὸ δικαίωμα ἐλευθέρας κυκλοφορίας εἰς τὰς
σιδηροδρομικάς, τροχιοδρομικάς, καθὼς καὶ εἰς τὰ
ὑπὸ Ἑλληνικὴν σημαίαν ἀτμοπλοικάς συγκοινωνίας.

Εἰς τὸν τακτικὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς παρέχον-
ται ἔξοδα παραστάσεως ἵσα μὲ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ
Προεδρού τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

*Αρθρον 58.

Βουλευταὶ δὲν δύνανται νὰ ἐνοικιάζουν ἀγροτικὰ
κτήματα τοῦ Δημοσίου ἢ νὰ ἀναλαμβάνουν κρατικὰς
προμηθείας ἢ ἔργολαβικὰς ἐκτελέσεις δημοσίων ἔρ-
γων ἢ ἐνοικιάσεις δημοσίων φόρων ἢ νὰ δέχωνται
παραχωρήσεις ἐπὶ δημοσίων κτημάτων. Ἡ παράβα-
σις τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἐπιφέρει πάντως ἀκυρό-
τητα τῆς πράξεως.

*Αρθρον 59.

Ἡ Γερουσία ἀπαρτίζεται ἀπὸ 120 Γερουσιαστάς.
Τὰ 9)12 τούλαχιστον αὐτῶν ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ
καὶ τὸ 1)12 τὸ πολὺ ἐπιτρέπεται νὰ ἐκλέγουν ἡ Βουλὴ
καὶ ἡ Γερουσία ἐν κοινῇ συνεδρίᾳ κατὰ τὴν ἀρχὴν
ἐκάστης Βουλευτικῆς περιόδου. Οἱ Γερουσιασταὶ ἐ-
κλέγονται δι' ἐνέα τὴν ἀνανεώμενοι ἀνὰ τριετίαν
κατὰ τὸ 1)3· οἱ δὲ ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας
ἐκλεγόμενοι, δι' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ βουλευτικὴ περίοδος.

Νόμος θέλει δρίσει τὸν τρόπον καὶ τὴν διαδικασίαν
τῆς ἐκλογῆς καὶ τῆς ἀνανεώσεως ἐκάστης κατηγορίας
τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν γερουσιαστῶν.

Οἱ ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐκλεγόμενοι
ποέπει νὰ συγκεντρῶσι τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁρισθησ-
μένα ἴδιαίτερα προσόντα.

*Αρθρον 60.

“Οπως ἐκλεγῇ τις Γερουσιαστὴς ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ
συμπληρωσει τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, νὰ είνε
πολίτης Ἐλλην καὶ νὰ ἔχῃ τὴν ἴκανότητα τοῦ ἐκλέγειν.

Γερουσιαστὴς στερηθεὶς τῶν προσόντων τούτων
ἐπιτίπτει αὐτοδικαίως τοῦ ἀξιώματος, ἔγειρομένης δὲ
ἀμφιστηρήσεως ἀπόφασίζει ἡ Γερουσία.

Οἱ Γερουσιασταὶ λαμβάνουν ὅσην καὶ οἱ Βουλευ-
ταὶ ἀποζημίωσιν.

*Αρθρον 61.

Τὸ ἀξιώμα τοῦ βουλευτοῦ καὶ τὸ ἀξιώμα τοῦ Γε-
ρουσιαστοῦ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συνυπάρξουν εἰς τὸ
αὐτὸν πρόσωπον.

*Αρθρον 62.

Ἡ Γερουσία συνέρχεται πάντοτε δταν καὶ ἡ Βου-

λή, αἱ σύνοδοι δὲ αὐτῆς διαρκοῦν ὅσον καὶ αἱ τῆς Βουλῆς, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Γερουσία συγκροτεῖται εἰς δικαστήριον, ὅπότε ἐργάζεται μὲν καὶ ἀπούσης τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἀσκήσῃ παρὰ μόνον δικαστικὰ καθήκοντα.

”Αρθρον 63.

Ἡ Γερουσία συνεδριάζει εἰς τὸ μέγαρον αὐτῆς δημοσίᾳ, δύναται ὅμως νὰ διασκεψθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν κατ’ αἴτησιν πέντε ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἀν τοῦτο ἀποφασισθῇ εἰς μυστικὴν συνεδρίαν κατὰ πλειοψηφίαν, μετὰ ταῦτα δὲ ἀποφασίζεται ἀν ἡ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος συζήτησις πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ εἰς δημοσίαν συνεδρίαν.

”Αρθρον 64.

Ἡ Γερουσία δύναται, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῶν ἄρθρων 73 καὶ 93, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, νὰ συγκροτηθῇ εἰς δικαστήριον, ὅπως δικάσῃ πᾶν πρόσωπον, κατηγορούμενον δι’ ἀδίκημα ἑσχάτης προδοσίας, προδοσίας τῆς Πατρίδος ἢ ἄλλην πρᾶξιν κατὰ τῆς ἀσφαλείας καὶ ἀνεξαρτησίας τοῦ Κράτους. Νόμος θέλει δρίσει τὰ τῆς κατηγορίας, ἀνακρίσεως καὶ ἀποφάσεως.

”Αρθρον 65.

Κατὰ τὰς κοινὰς συνεδρίας τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων προερχεῖται ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ ἔφαρμόζεται ὁ Κανονισμὸς αὐτῆς.

”Αρθρον 66.

Τὰ ἄρθρα 37, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 48, 49, 54, 55 παράγρ. 1, 56, 57 καὶ 58 τοῦ Συντάγματος ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὴν Γερουσίαν, τοὺς Γερουσιαστὰς καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Γερουσίας.

Κατ’ ἔξαίρεσιν τῆς παραγρ. 1ης τοῦ ἄρθρου 40 οἱ τακτικοὶ καθηγηταὶ τῶν Πανεπιστημίων καὶ τοῦ Πολυτεχνείου εἰνε ἐκλέξιμοι γερουσιασταὶ καὶ τῶν τριῶν κατηγοριῶν τοῦ ἀρθρου 59.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

”Αρθρον 67.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐκλέγεται διὰ ψήφων πενταετίαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, συνεργομένων εἰς κοινὴν συνεδρίαν, παρόντων τούλαχιστον τῶν τριῶν πέμπτων καὶ μὲ ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τοῦ συνόλου τῶν μελῶν αὐτῶν.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας συγκαλεῖ πρὸς τοῦτο τὰς Βουλὰς κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον τῆς προεδρίας του, ἄλλως αὗται συνέρχονται αὐτοδικαίως τὴν εἰκοστὴν ήμέραν πρὸ τῆς λήξεως τῆς πενταετίας. Μὴ ἐπιτευχθείσης ἀπολύτου πλειοψηφίας, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία. Ἐὰν καὶ μετὰ τὴν δευτέραν ψηφοφορίαν δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ ἐκλογὴ ὡς ἀνωτέρω, ἐνεργεῖται νέα ψηφοφορία μεταξὺ τῶν δύο ὑποψηφίων τῶν λαβόντων τὰς περισσότερας ψήφους κατὰ τὴν δευτέραν ψηφοφορίαν, διότε δὲ πλειοψηφήσας ἐκλέγεται Πρόεδρος.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἐκλογὴ τοῦ ιδίου προσώπου εἰς τρεῖς συνεχεῖς προεδρικὰς περιόδους.

Η προεδρικὴ περίοδος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δρομοσίας τοῦ Προέδρου.

”Αρθρον 68.

Ἐὰν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀποθάνῃ, παραιτηθῇ ἡ δὲν δύναται ἐξ οἰουδήποτε λόγου νὰ ἀσκήσῃ τὰ καθήκοντά του, ἀναπληροῦται ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Γερουσίας.

Εἰς περίπτωσιν θανάτου ἡ παραιτήσεως, ὁ Πρόεδρος τῆς Γερουσίας, ὡς ἀναπληρῶν τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, ὁφείλει χωρὶς ἀναβολὴν νὰ συγκαλεῖσῃ τὰς Βουλὰς ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου ἡ τῆς παραιτήσεως πρὸς ἐκλογὴν νέου Προέδρου κατὰ τὸ ἄρθρον 67.

Εἰς περίπτωσιν ἀδυναμίας πρὸς ἀσκησιν τῶν καθηκόντων τοῦ Προέδρου, ἐφόσον αὕτη ἥθελε διαρκέσει πλέον τοῦ διημέρου, ὁ Πρόεδρος τῆς Γερουσίας συγκαλεῖ τὰ νομοθετικὰ Σώματα εἰς κοινὴν συνεδρίαν, εἰς τὴν δοπίαν ἀποφαίνονται κατ’ ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τοῦ συνόλου τῶν μελῶν των ἐὰν συντοχῇ περίπτωσις ἐκλογῆς νέου Προέδρου. Ἐὰν εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἡ Βουλὴ ἔχει διαλυθῇ ἡ ἔχει λήξει ἡ περίοδος αὐτῆς, ἡ κοινὴ συνεδρία τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων συγκαλεῖται μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς νέας Βουλῆς.

Τὰ τῆς ἀποδημίας τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ ἀναπληρώσεως αὐτοῦ κανονίζονται διὰ νόμου.

Τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας εἰνε ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ τοῦ βουλευτοῦ καὶ τοῦ γερουσιαστοῦ.

”Αρθρον 69.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δίδει μετὰ τὴν ἐκλογὴν του ἐνώπιον τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τὸν ἀσόλουσθον δρόκον «Ορκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας καὶ διοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάττω τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους, νὰ ὑπερασπίζω τὴν ἐθνικὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἀκεραιότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ νὰ ἀφε-

ρώσω δὲ μου τὰς δυνάμεις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων μου, ἀποβλέποντα πάντοτε εἰς τὸ καλὸν καὶ τὴν πρόδον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

*Ἀρθρον 70.

Ἡ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ἑτησίᾳ γερηγόρα προσδιορίζεται διὰ νόμου.

*Ἀρθρον 71.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διορίζει καὶ παύει τὸν Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῷ προτάσει δὲ αὐτοῦ τοὺς λοιποὺς Ὑπουργούς.

*Ἀρθρον 72.

Οὐδεμία πρᾶξις τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ισχύει οὐδὲ ἐκτελεῖται, ἢν δὲν εἰνε προσυπογραμμένη ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν Ὑπουργόν, ὁ δόπος διὰ μόνης τῆς ὑπογραφῆς του καθίσταται ὑπεύθυνος.

Εἰς περίπτωσιν ἀλλαγῆς ὀλοκλήρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐὰν ὁ Πρόεδρος αὐτοῦ δὲν συγκατατεθῇ νὰ προσπογράψῃ τὸ Διατάγμα τῆς ἀπολύτεως τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ νέου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὑπογράφονται ταῦτα παρὰ τὸν Πρόεδρον τοῦ νέου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἵφου οὗτος, διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, δώσῃ τὸν δόπον.

Διὰ πᾶσαν παράλειψιν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ Συντάγματι ἀναγραφομένων ὑποχρεώσεων αὐτοῦ εὑθύνεται ή Κυβέρνησις, καθὼς καὶ διὰ τὰς πολιτικὰς δηλώσεις αὐτοῦ.

*Ἀρθρον 73.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δὲν φέρει καμίαν πολιτικὴν εὐθύνην διὰ πρᾶξεις ἐκτελεσθέσας κατὰ τὴν ἔξασην τῶν καθηκόντων του. Εὐθύνεται μόνον, ἢν καταστῇ ἔνοχος ἐσχάτης προδοσίας, παραβίασεως ἐκ προθέσεως τοῦ Συντάγματος ή τῶν Ποινικῶν Νόμων, δικάζεται δὲ ὑπὸ τῆς Γερουσίας, συγκοτουμένης εἰς εἰδικὸν δικαστήριον. Ή πρότασις περὶ τοιαύτης κατηγορίας καὶ παραπομπῆς εἰς δίκην ὑποβάλλεται εἰς τὴν Βουλήν, πρέπει δὲ νὰ ὑπογραφῇ ἀπὸ τὸ ἐν τοίτον καὶ νὰ γίνῃ ἀποδεκτῇ διὰ πλειοψηφίας τῶν δύο τοίτων τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν.

*Ἀρθρον 74.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας συγκαλεῖ παρέαντφ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, διάκις κρίνει τὸντο ἀναγκαῖον, ὅτε προεδρεύει αὐτοῦ.

*Ἀρθρον 75.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἔκδίδει καὶ δημοσιεύει τοὺς ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας ψηφισθέντας νόμους ἐντὸς διψήνου ἀπὸ τῆς ψηφίσεως αὐτῶν.

*Ἀρθρον 76.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἔκδίδει τὰ ἀναγκαῖα Διατάγματα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν νόμων οὐδέποτε δὲ δύναται νὰ ἀναστῇ λῃ τὴν ἐνέργειαν, οὐδὲ νὰ ἔξαρσῃ τινὰ τῆς ἐκτελέσιος τοῦ νόμου.

*Ἀρθρον 77.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δύναται νὰ προβάνῃ καὶ εἰς τὴν ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διατάγμάτων κατόπιν εἰδικῶν ἔξουσιοδοτήσεων τῶν Βουλῶν διὰ τὸν χρόνον τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν των, ἐντὸς τῶν ὑπὸ αὐτῶν τεθειμένων ὄρίων καὶ μετὰ σύμφωνον πάντοτε γνώμην εἰδικῶν μικτῶν ἐπιτροπῶν ἀπὸ βουλευτῶν καὶ γερουσιαστάς. Ο ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῶν ἐπιτροπῶν αὐτῶν δὲν εἰμιτοεὶ νὰ εἰνε κατώτερος τοῦ δεκάτου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν. Πρὸς λήψιν ἀτεφάστως ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς αὐτὰς πατεῖται ή παρουσία τούλαχιστον τοῦ ἡμίσεως πλέον ἐνδε τῶν μελῶν των καὶ σχετικὴ πλειψηφία, ή όποια πάντως πρέπει νὰ συγκεντρώνῃ τὰ δύο πεμπτα τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ αὐτῶν.

Τὰ ἀνωτέρω Νομοθετικὰ Διατάγματα ὑποβάλλονται εἰς τὰς Βουλὰς μόλις ἐπαναληφθοῦν αἱ ἐργασίαι των πρὸς κύρωσιν, ή όποια γίνεται δι’ ἐπιψηφίσεως εἰς μίαν μόνον ἀνάγνωσιν κατ’ ἀρχὴν καὶ ἀρθρον. Εἳναι ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας δὲν γίνῃ η κύρωσις αὐτῆς ὑπὸ ἀμφοτέρων ή τούλαχιστον ὑπὸ τῆς Βουλῆς, καθίστανται τὰ Νομοθετικὰ Διατάγματα ἀκρα ἐφεξῆς. Εἳναι ή Γερουσία δὲν λάθῃ ἀπόφασιν ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω τετραμήνου προθεσμίας, θεωρεῖται κυρώσασα τὰ Νομοθετικὰ Διατάγματα. Εἳναι τὰ ἀπορρίψη, ἐφαρμοζονται τὰ τοῦ ἀρθρου 30, παρατενομένης ἐπὶ τετράμηνον τῆς ιούνος τῶν σχετικῶν Νομοθετικῶν Διατάγμάτων.

*Ἀρθρον 78.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας συγκαλεῖ τοπικῶς μὲν ὅπας τοῦ ἔτους τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν, ἐκτάκτως δὲ ὄσάκις τὸ κρίνει εὐλογον. Οφείλει ἔμιστος νὰ συγκαλέσῃ ταῦτα, ἐὰν κατὰ τὸ μεταξὺ τῶν δύο συνόδων χρονικὸν διάστημα ζητήσουν τοῦτο τούλαχιστον οἱ ἡμίσεις τῶν βουλευτῶν ή τῶν γερουσιαστῶν. Κηρύσσεται διὰ Διατάγματος τὴν ἔναρξιν καὶ τὴν λήξιν ἐκάστης συνόδου, ἐπικοινωνεῖ δὲ μετὰ τῶν

Βουλῶν διὰ Διαγγελμάτων, ἀνακοινωμένων διὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

”Αρθρον 79.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δύναται νὰ διαλύσῃ τὴν Βουλὴν πρὸς λήξην ἢ περὶόδος αὐτῆς μετὰ σύμφωνον ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας, λαμβανομένην κατόπιν προτάσεώς του καὶ κατ’ ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν μελῶν αὐτῆς. Ἡ ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω προτάσεως συζήτησις πρέπει νὰ περατωθῇ καὶ νὰ ληφθῇ ἀπόφασις ἐπ’ αὐτῆς ἐντὸς τὸ πολὺ τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς της. Παρελθούσης ἀπόλαυστου τῆς προθεσμίας ταύτης ἡ πρότασις θεωρεῖται ἀπορριφθεῖσα.

Δὲν ἐπιτρέπεται διάλυσις δύο συνεχῶν Βουλῶν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Ἡ Βουλὴ διαλύεται ἐπίσης, ἐὰν ἀποφασίσῃ τὴν διάλυσιν ἡ ἴδια μὲ ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν μελῶν της.

Τὸ περὶ διαλύσεως τῆς Βουλῆς Διάταγμα προστιογράφεται πάντοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, πρέπει δὲ νὰ διαλαμβάνῃ συγχρόνως καὶ τὴν σύγκλησιν τῶν μὲν ἐκλογέων ἐντὸς τεσσαράκοντα πέντε ἡμερῶν, τῆς δὲ Βουλῆς ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῶν ἐκλογῶν.

”Αρθρον 80.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀναπτέλλῃ ἀπαξί μόνον τὰς ἐργασίας τῆς Συνόδου μέχρι τριάκοντα τὸ πολὺ ἡμερῶν, εἴτε ἀναβάλλων τὴν ἔναρξιν εἴτε διακόπτων τὴν ἔξακολούθησιν αὐτῆς. ”Αλλὴ ἀναστολὴ τῶν ἐργασιῶν δὲν δύναται νὰ γίνῃ κατὰ τὴν αὐτὴν Σύνοδον ἀνεν συναντέσεως τῆς Βουλῆς.

Εἰς τὴν περίπτωσιν κυβερνητικῆς μεταβολῆς δὲν δύναται δι’ ἀναστολῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου νὰ ἀναβληθῇ πέραν τῶν δέκα πέντε ἡμερῶν ἢ εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὸ ἀρθρον 89 ἐμφάνισις τῆς νέας Κυβερνήσεως, ἐὰν δ’ ἔχῃ προηγηθῇ μακροτέρα ἀναστολή, αὕτη συντομεύεται ἀναλόγως.

”Αρθρον 81.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας εἶναι ὁ ἀνώτατος λειτουργὸς τοῦ Κράτους, ἄρχει τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεων, τὰς ὅποιας ὅμως οὐδέποτε δύναται νὰ διοικήσῃ ἀπονέμει κατὰ νόμον τοὺς στρατιωτικοὺς καὶ ναυτικοὺς βαθμούς, διορθεῖ καὶ παύει κατὰ νόμον τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν νόμων δριζομένων ἔξαιρέσεων.

”Αρθρον 82.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀντιπροσωπεύει

διεθνῶς τὸ Κράτος, συνομολογεῖ καὶ ἐπικυρώνει συνθήκας εἰρήνης καὶ συμμαχίας, ἐμπορικάς καὶ ἄλλας συμβάσεις μὲ ἄλλα Κράτη, ἀνακοινώνει δὲ αὐτὰς εἰς τὰς Βουλὰς ὅμα τὸ συμφέρον καὶ ἡ ἀσφάλεια τοῦ Κράτους τὸ ἐπιτρέφουν. Αἱ συνθῆκαι εἰρήνης, ἐμπορίας καὶ ὅσαι ἐπιβαρύνουν τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους ἢ ἀτομικῶς τοὺς Ἕλληνας ἢ περιέχουν παραχωρήσεις, περὶ τῶν ὅποιων κατ’ ἄλλας διατάξεις τοῦ Συντάγματος δὲν δύναται νὰ ὄρισθῃ οὐ ἀνεν νόμου, δὲν ἔχουν ἴσχυν ἀνεν τῆς συγκαταθέσεως τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας.

Οὐδέποτε τὰ μυστικὰ ἀρθρα συνθήκης τινὸς δύνανται νὰ ἀναρρέψουν τὰ φανερά.

”Αρθρον 83.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κηρύττει τὸν πόλεμον μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τῶν Βουλῶν, ἐνουμένων εἰς κοινὴν συνεδρίαν. ”Εὰν ἡ Βουλὴ ἔχῃ διαλυθῇ ἢ ἔχῃ λήξῃ ἢ περὶόδος αὐτῆς, συγκαλεῖται εἰδικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

”Αρθρον 84.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἔχει τὸ δικαίωμα ἵνα, κατὰ νόμον, χαρῆῃ, μεταβάλῃ καὶ ἐλαττώῃ τὰς παρὰ τῶν δικαστηρίων καταγινωσκομένας πονάς, ἔξαιρουμένων τῶν περὶ Ὑπουργῶν διατεταγμένων. ”Ἐπίσης δύναται νὰ χορηγῇ ἀμνηστείαν μόνον ἐπὶ πολιτικῶν ἔγκλημάτων ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

”Αμνηστεία ἐπὶ κοινῶν ἔγκλημάτων οὐδὲ διὰ νόμου ἀπονέμεται.

”Αρθρον 85.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δύει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπονέμῃ εἰς ὑπηρέσιον ἄλλων Κρατῶν τὰ κεκανονισμένα παράσημα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ αὐτῶν νόμου.

”Αρθρον 86.

Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δὲν ἔχει ἄλλας ξενισίας εἰμὶ ὅσαι τῷ ἀπονέμοντι οριστὸς τὸ Σύνταγμα καὶ οἱ συνάδοντες πρὸς αὐτὸν νόμοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ’.

Κυβέρνησις καὶ Ὑπουργοί.

”Αρθρον 87.

Τὴν Κυβερνήσιν ἀποτελεῖ τὸ Ὑπουργικὸν Συ-

βούλιον, συγκείμενον ἀπὸ τοὺς Ὑπουργοὺς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πρωθυπουργοῦ.

Δύναται διὰ Διατάγματος, προκαλούμενον ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, νὰ διορισθῇ εἰς ἐκ τῶν Ὑπουργῶν Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἐν ἐλλείψει τοιούτου δημόσιου πρωθυπουργὸς δρᾶται, διάκις παρίσταται ἀνάγκη, ἵνα ἐκ τῶν Ὑπουργῶν προσωρινὸν ἀναπληρωτήν του.

”Αρθρον 88.

Πάντες οἱ Ὑπουργοὶ είναι ἔξ ολοκλήρου ὑπεύθυνοι διὰ τὴν γενικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἕκαστος δὲ ἔξ αὐτῶν ἴδιαιτέρως διὰ τὰς πράξεις τῆς ἀρμόδιας διοίτητός του.

”Αρθρον 89.

Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἀπολαύῃ τῆς ἐμπιστοούντης τῆς Βουλῆς. Ὁφελεῖται μόλις καταρτισθῇ καὶ δύναται ὑποτεθῆτε ἀλλοτε νὰ ζητήσῃ ψῆφον ἐμπιστοούντης ἀπὸ τὴν Βουλήν. Ἐὰν κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως ἔχουν διακοπῇ αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς, καλεῖται αὕτη ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν, διπος ἐκφράσῃ τὴν γνώμην τῆς περὶ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ Βουλὴ δύναται δι’ ἀποφάσεως τῆς νὰ ἀποσύρῃ τὴν ἐμπιστοούντης τῆς ἀπὸ τῆς Κυβερνήσις ἢ ἀπὸ μέλος αὐτῆς. Πρότασις περὶ δυσπιστίας δὲν δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰμὶ μετὰ πάροδον δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπορρίφεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοιαύτης προτάσεως, πρέπει δὲ νὰ είνει ὑπογεγραμμένη ὑπὸ εἴκοσι τούλαχιστον βουλευτῶν καὶ νὰ καθορίζονται ἐν αὐτῇ σαφῶς τὰ θέματα περὶ τὰ δυοῖα θέλει στραφῆ ἢ ἐπὶ τῆς προτάσεως συζήτησις.

Ἐξαιρετικῶς δύναται νὰ ὑποβληθῇ πρότασις περὶ δυσπιστίας καὶ πρὸ τῆς παρόδου τοῦ ἀνωτέρῳ διμήνου, ἐὰν είναι ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ ἡμίσεος τῶν βουλευτῶν.

Ἡ συνήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως δυσπιστίας δὲν δύναται νὰ διεξαχθῇ πρὸ τῆς παρόδου διημέρου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς, οὐδὲ νὰ παραταθῇ πέραν τῶν πέντε ἡμερῶν.

Ἡ περὶ προτάσεως ἐμπιστοούնτης ἢ δυσπιστίας ψηφοφορία δύναται νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ 48ωρον ἐὰν τὸ ζητήσουν εἴκοσι βουλευταί.

Πρότασις περὶ ἐμπιστοούντης ἢ δυσπιστίας δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτή, ἐὰν δὲν ψηφίσουν ὑπὲρ αὐτῆς τούλαχιστον τὰ δύο πέμπτα τῶν βουλευτῶν.

Κατὰ τὴν ψηφοφορίαν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω προτάσεων δικαιούνται νὰ ψηφίζουν καὶ οἱ Ὑπουργοὶ Βουλευταί.

”Αρθρον 90.

Οἱ Ὑπουργοὶ ἔχουν εἶσιδον ἐλευθέρων εἰς τὰς συνεδρίας τῆς Βουλῆς, τῆς Γερουσίας καὶ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, πλὴν τῶν ἔξεταστικῶν, καὶ

ἀκούονται διάκις ζητήσουν τὸν λόγον, ψηφοφοροῦν δὲ μόνον, ἐὰν είναι μέλη αὐτῶν. Ἡ Βουλὴ, ἡ Γερουσία καὶ αἱ ἐπιτροπαὶ αὐτῶν δύνανται νὰ ἀπαιτήσουν τὴν παρουσίαν τῶν Ὑπουργῶν.

”Αρθρον 91.

Εἰδικὸς νόμος δύναται νὰ κανονίσῃ τὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν Ὑφυπουργῶν, οἱ ὅποιοι δὲν ἀποκλείεται νὰ ἀποτελοῦν μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 90 ισχύουν καὶ διὰ τοὺς Ὑφυπουργούς.

”Αρθρον 92.

Τὸ ἀσυμβίβαστον, τὸ θεσπιζόμενον εἰς τὸ ἀρθρον 40 ὡς πρὸ τὰ καθήκοντα τοῦ βουλευτοῦ, ισχύει καὶ διὰ τὰ καθήκοντα τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑφυπουργοῦ.

”Αρθρον 93.

Διαταγὴ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ἔγγραφος ἢ προφορική, δὲν ἀπαλλάσσει τῆς εὐθύνης τοὺς Ὑπουργούς. Ἡ Βουλὴ μόνη ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κατηγορῇ τοὺς Ὑπουργούς, κατὰ τοὺς περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν νόμους, δι’ ἀδικήματα διαπραχθέντα κατὰ τὴν ἀσκησιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ἐνώπιον τῆς Γερουσίας, συγκροτουμένης εἰς εἰδικὸν δικαστήριον. συμφώνως μὲ δστα εἰδικὸς νόμος θέλει δρίσει. Ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δύναται νὰ ἀπονείμῃ κάριον εἰς Ὑπουργὸν καταδικασθέντα κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις μόνον μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Βουλῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Δικαιοστικὴ ἔξουσία

”Αρθρον 94.

Ἡ Δικαιοσύνη ἀπονέμεται ὑπὸ δικαιούμενων κατὰ νόμον δομένοντα καὶ τὰ προσόντα αὐτῶν.

Δύναται διὰ νόμου νὰ ἀνατεθῇ καὶ εἰς Ἀρχάς, ἀστούσας ἀστυνομικὰ καθήκοντα, ἡ ἐκδίκασις ἀστυνομικῶν παραβάσεων, τιμωρουμένων διὰ προστίμου. Αἱ ἀποφάσεις αὐτῶν ὑπόγεινται εἰς ἔφεσιν ἐνώπιον δικαιοστικῆς Ἀρχῆς. Ἡ ἔφεσις ἔχει πάντοτε ἀναστατικὴν δύναμιν.

”Αρθρον 95.

Οἱ Ἀρεοπαγῖται, Ἐφέται καὶ Πρωτοδίκαι είναι ισόβιοι, οἱ δὲ Εἰσαγγελεῖς, Ἀντεισαγγελεῖς, Εἰδηνοδίκαι, Πταισιμαδίκαι, Γραμματεῖς καὶ Ὑπογραμματεῖς τῶν Δικαιοστηρίων καὶ Εἰσαγγελιῶν, συμβολαιογράφοι καὶ φύλακες -ποιθράν καὶ μεταγραφῶν είναι μόνιμοι, ἐφ’ ὅσον ὑφίστανται αἱ σχετικαὶ ὑπηρεσίαι καὶ θέσεις.

Οι ισοβιότητος ή μονιμότητος ἀπολαύοντες δικαστικοὶ ὑπάλληλοι δὲν δύνανται νὰ παυθῶσιν ἄνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως, εἴτε κατ' ἀκολουθίαν ποιικῆς καταδίκης, εἴτε ἔνεκα πειθαρχικῶν παραπτωμάτων ἡ νόσου ἡ ἀνεπαρκείας, βεβαιουμένων καθ' ὅτι τρόπον ὁ νόμος ὅριζει, τηρουμένων τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρῶν 98 καὶ 99. Ἀποχωροῦν δὲ ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας τὰ μὲν μέλη τοῦ Ἀρείου Πάγου, οἱ Πρόεδροι καὶ Εἰσαγγελεῖς Ἐφετῶν ἀμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ἑβδομηκοστοῦ ἔτους τῆς ἥκλικας των, οἱ δὲ λοιποὶ ἔμμισθοι δικαστικοὶ ὑπάλληλοι ἀμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ἑταῖρος τοῦ πέμπτου.

Οι φύλακες ὑποθήκων καὶ συμβολαιογράφοι ἀποχωροῦν ἀμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ἑβδομηκοστοῦ πέμπτου ἔτους.

Άρθρον 96.

Αἱ προαγωγαὶ, αἱ τοποθετίσεις, αἱ μεταθέσεις καὶ αἱ ἀποσπάσεις τῶν ἀπολαύοντων ισοβιότητος ἡ μονιμότητος δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει, ἐξαιρουμένων τῶν εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ἀποσπωμένων δικαστικῶν ὑπαλλήλων δι' εἰδικᾶς ὑπηρεσίας ἡ τοποθετούμενων εἰς ἀνεγνωρισμένας ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ θέσεις, ἐκτὸς τῶν ὑποχρεωτικῶν, τῶν συμβολαιογράφων καὶ τῶν φυλάκων ὑποθηκῶν καὶ μεταγραφῶν, ἐνεργοῦνται διὰ διατάγματος μετὰ σύμφωνον, εἰδικῶς δὲ καὶ ἐμπεριστατωμένως, ἡτοιογημένην γνώμην Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου, ἀποτελουμένου ἐκ μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὃς νόμος ὅριζει. Τὰς ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω γνωμοδοτήσεις τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου δύναται ὁ Ὑπουργὸς νὰ παραπέμψῃ εἰς τὴν διοικήσειν τοῦ Ἀρείου Πάγου συντιθεμένην ἐξ ἀπάντων τῶν μελῶν αὐτοῦ, πλὴν τῶν νομίμως κωλυομένων καὶ ἡς ἡ ἀπόφασις εἶναι ὑποχρεωτική.

Ἡ προαγωγὴ εἰς τὰς θέσεις Προέδρου, Ἀντιπροέδρου καὶ εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν ὑπαγεται εἰς τὰς διατάξεις ταύτας, ἐνεργοῦμένη διὰ διατάγματος μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Μετὰ τοια ἔτη ἀπὸ τῆς ισχύος τοῦ Συντάγματος δύνανται αἱ ἐντὸς τῆς περιφερείας ἐκάστου Ἐφετείου μεταθέσεις τῶν εἰρηνοδικῶν, πταισματοδικῶν, καὶ τῶν γραμματέων τῶν Εἰρηνοδικείων καὶ Πταισματοδικείων νὰ ὑπαχθοῦν διὰ νόμου εἰς τὴν διοικήσειν τῶν Ἐφετῶν ἐν Συμβουλίῳ, διατηρουμένης τῆς δικαιοδοσίας τοῦ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ Δικαστικοῦ Συμβουλίου διὰ μεταθέσεις ἀπὸ τῆς περιφερείας ἐνὸς Ἐφετείου εἰς τὴν περιφέρειαν ἄλλου.

Άρθρον 97.

Δικαστικὴ ἐπιφοταὶ καὶ ἔκτακτα δικαστήρια, ὡς οἰονδήποτε δνομα, δὲν ἐπιφέρεται νὰ συσταθοῦν. Εἰδικὸς νόμος θέλει πανονίσει διὰ τὴν περιπτώσιν

ἐμπολέμου καταστάσεως ἢ γενικῆς ἔνεκεν Ἐξωτερικῶν οὐκ κινδύνων ἐπιστρατεύσεως, τὰ τῆς προσωρινῆς ἐν ὅλῳ τούτῳ ἡ ἐν μέρει ἀναστολῆς τῆς ισχύος τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρῶν 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18 καὶ 100, τὰ τῆς πηρύζεως τῆς καταστάσεως πολιορκίας καὶ τὰ τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας ἐξαιρετικῶν δικαστηρίων.

Ο νόμος οὗτος δὲν δύναται νὰ μεταρρυθμισθῇ κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐργασιῶν τῆς πρὸς ἐφαρμογὴν τούτου συγκαλουμένης Βουλῆς. Τίθεται δὲ κατὰ πάσας ἡ τινὰς μόνον διατάξεις αὐτοῦ εἰς ἐφαρμογὴν, καθ' ὅλην τὴν Επικράτειαν ἡ μέρος αὐτῆς, διὰ Διατάγματος ἀδείᾳ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐπιδομένου. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τῶν δύο νομοθετικῶν Σωμάτων, συνέρχονται ταῦτα εἰς κοινὴν συνεδρίαν καὶ ἀποφασίζουν.

Ἐν ἀποτελεσματικοῖς τῶν Βουλῶν ὁ νόμος δύναται νὰ τεθῇ ως εἰς ἐφαρμογὴν καὶ ἀνεψιαίς, διὰ Διατάγματος, προσυπογεγραμμένου ὡφ' ὅλοκλήρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος καὶ ὃν ἐπὶ ποιηῇ ἀκυρωτήτος αὐτοῦ συγκαλοῦνται αἱ Βουλαὶ ἐντὸς πεντε ἡμερῶν, καὶ ἂν ἔτι ἔλλειπεν ἡ περίοδος τῆς Βουλῆς, ἡ διελύθη αὐτῇ, ὅπως διὰ πράξεως αὐτῶν ἀποφασίσουν τὴν διατήρησην ἡ ἀρχὴν τῶν ὄρισμάν τοῦ Διατάγματος. Ἡ βουλευτικὴ ἀσύλia τοῦ ἀρθρου 56 ισχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Διατάγματος τούτου.

Ἡ ισχὺς τῶν ἀνωτέρω Διατάγματων, προκειμένου μὲν περὶ πολέμου, δὲν ἐπεκτείνεται πέραν τῆς λίξεως αὐτοῦ, προκειμένου δὲ περὶ ἐπιστρατεύσεως, αἱρεται αὐτοδικαίως μετὰ δίμηνον, ἐάν ἐν τῷ μεταξὺ δὲν παραταθῇ ἡ ισχὺς αὐτῶν ἀδείᾳ πάλιν τῶν Βουλῶν.

Οὐδέποτε τὰ τελεσθέντα ἀδικήματα πρὸς τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Διατάγματος, διὰ τοῦ ὅποιου τίθεται τούτης τοῦ ἐφαρμογὴν διατάκτικος νόμος, δύνανται νὰ ὑποχθοῦν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν συνιστωμένων ἐξαιρετικῶν δικαστηρίων.

Άρθρον 98.

Αἱ συνεδριάσεις τῶν δικαστηρίων εἶναι δημόσιαι, ἐκτὸς ἀν ἡ δημοσιότης ἡθελεν εἰσθαι ἐπιβλαβής εἰς τὰ χρηστὰ ἡθη ἡ τὴν δημασίαν τάξιν, ἀλλὰ τότε τὰ δικαστήρια ὀφείλουν νὰ ἔκδιδουν περὶ τούτου ἀπόφασιν.

Άρθρον 99.

Πᾶσα δικαστικὴ ἀπόφασις πρέπει νὰ ἦναι εἰδικῶς ἡτοιογημένη καὶ ἡ ἀπαγγέλλεται ἐν δημοσίᾳ συντεταγμένη.

Άρθρον 100.

Ὑπὸ τῶν ὄρων δικαστηρίων δικάζονται τὰ κάκουργηματα, τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα, ὡς καὶ τὰ τοῦ τύπου, δισάκις ταῦτα δὲν ἀφορῶσι τὸν ἴδιωτικὸν βίον, ἐκτὸς τῶν κατὰ τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ

τοῦ βαθμοῦ τοῦ εἰδηνοδίκου καὶ ἄνω ἀδικημάτων τοῦ τύπου, δικαιούμενων πάντοτε ὑπὸ τῶν ὄρκωτῶν δικαστηρίων, εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ὅποιον δύνανται διὰ νόμου νὰ ὑπαχθοῦν καὶ ἄλλα ἀδικήματα.

Κακουργήματα ὑπαχθόντα | δι' εἰδικῶν νόμων εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν Ἐφετείων θέλουν ἔξακολουθήσει δικαιόμενα ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τοῦτων, ἐφ' ὅσον νόμος δὲν ἥθελεν ἐπαναφέρει ταῦτα ὑπὸ τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ὄρκωτῶν δικαστηρίων.

Τὰ περὶ Στρατοδικείων, Ναυτοδικείων καὶ Δικαστηρίων λειῶν κανονίζονται δι' εἰδικῶν νόμων, οἵτινες ὅμως δὲν δύνανται νὰ ὑπαγάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν Στρατοδικείων καὶ Ναυτοδικείων ἀδικήματα διαπραττόμενα ὑπὸ στρατιωτικῶν καὶ στρεφόμενα κατὰ τῆς ζωῆς, ὑγείας, τιμῆς, λάγνείας καὶ σωματικῆς ἀκεραιότητος τῶν ἰδιωτῶν ἢ ἐν γένει κατὰ τοῦ προσώπου αὐτῶν ἢ ἀφορῶντα εἰς φυσιοράνη βλάβην τῆς περιουσίας των. Οὐδέποτε ἴδωται δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα Στρατοδικείων καὶ Ναυτοδικείων. (*)

Εἰδικὸς νόμος δύνανται νὰ κανονίσῃ τὰ τῶν εἰδικῶν δικαστηρίων παῖδες. Ἐπὶ τῶν δικαστηρίων τούτων δύνανται νὰ μὴ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῆς παραγράφου πρώτης τοῦ ἀρθρου 94, τῆς παραγράφου πρώτης τοῦ ἀρθρου 97, τῶν ἀρθρων 98 καὶ 99, καθὼς καὶ τοῦ παρόντος ἀρθρου τοῦ Συντάγματος.

”Αρθρον 101.

Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν δικαστὴν νὰ δεχθῇ καὶ ἄλλην ἔμμισθον ὑπηρεσίαν, ἐκτὸς τῆς τοῦ καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Διοικητικὴ Δικαιοσύνη

”Αρθρον 102.

Εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἀνήκουσιν ἰδίως :

α') Ἡ ἐπεξεργασία τῶν κανονιστικῶν διαταγμάτων. β') Ἡ ἐκδίκασις τῶν κατὰ τοὺς νόμους ὑποβαλλομένων εἰς αὐτὸν διαφορῶν ἀμφισθητούμενου διοικητικοῦ. γ') Ἡ κατ' αἴτησιν ἀκόρωσις πράξεων τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν δι' ὑπέρβασιν ἔξουσίας ἢ κατὰ παράβασιν νόμου, κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ νόμου δριζόμενα.

Κατὰ τὰς ὑπὸ στοιχείᾳ β' καὶ γ' περιπτώσεις ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρων 98 καὶ 99 τοῦ Συντάγματος.

”Αρθρον 103.

Οἱ ἀριθμὸς τῶν Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας δῆλος εσται διὰ νόμου, δὲν δύναται ὅμως νὰ ἡναι μεγαλειτερος τῶν εἰκοσι παιδένος.

”Αρθρον 104.

Οἱ Σύμβολοι τῆς Ἐπικρατείας διοικοῦνται διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Υπουργικοῦ Συμβούλου, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας, εἶναι δὲ ισόβιοι, προστατευομένης τῆς ισοβιότητος αὐτῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 95, εἰδικώτερον δὲ κατὰ τὰς περὶ τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Τὰ καθήκοντα τῶν Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας είναι ἀσυμβίβαστα πρὸς τὰ καθήκοντα οἰουδήποτε δημοσίου, δημοτικοῦ ἢ ἐκπληριστικοῦ ὑπαλλήλου, ἐκτὸς τῶν καθηκόντων τοῦ καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ἢ τοῦ καθηγητοῦ νομικῶν ἢ οὐκονομικῶν ἐπιστημῶν ἀνωτάτων ισοτίμων Σχολῶν.

Ιδιαίτερος νόμος κανονίζει τὰ προσόντα τῶν Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας, τὰ περὶ ἀποχωρήσεως αὐτῶν διαρκούστης τῆς ὑπηρεσίας των, τὰ περὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ καὶ πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν δργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας.

”Αρθρον 105.

Αἱ ὑποθέσεις τοῦ ἀμφισθητούμενου διοικητικοῦ ἐξακολουθοῦν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ὑπάγωνται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ὑπὸ τῶν ὅποιων δικάζονται ὡς νόμῳ προτετιμέναι, πλὴν ἐκείνων, δι' ἃς εἰδικοὶ νόμοι συνιστοῦν διοικητικὰ δικαστήρια, εἰς τὰ ὅποια τηροῦνται αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρων 98 καὶ 99 τοῦ Συντάγματος. Μέχρι τῆς ἐλόδεσεως εἰδικῶν νόμων ισχύουν οἱ ὑφιστάμενοι περὶ διοικητικῆς δικαιοδοσίας. Διὰ νόμου δύνανται νὰ ὑπαχθοῦν ὑποθέσεις τοῦ ἀμφισθητούμενου διοικητικοῦ εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ κατὰ πρῶτον βαθμόν.

Αἱ αιτήσεις ἀναίρεσεως κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, ὑπάγονται ἀπὸ τῆς λειτουργίας τοῦ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ.

Ἡ ἄρσης τῶν συγκρούσεων α') μεταξὺ δικαστικῶν καὶ διοικητικῶν Ἀρχῶν, β') μεταξὺ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας καὶ διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶ γ') μεταξὺ διοικητικῶν καὶ κοινῶν δικαστηρίων δικάζεται ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, μέχρις οὐδὲν ιδιαίτερος νόμος συστήσῃ πρὸς ἐκδίκασιν ταῦτης μικτῶν δικαστηρίου, ἀποτελούμενον ἐξ ίσου ἀριθμοῦ Ἀρεοπα-

(*) Ἐφετητικὴ δῆλωσις ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 100 : « Ἡ ἔννοια τῆς 3ης § τοῦ ἀρθρου 100 εἶναι ὅτι δὲν περιλαμβάνονται εἰς αὐτὴν τὰ ἀδικήματα στρατιωτικῶν κατὰ πολιτῶν, τὰ ὅποια ἔγενοντα κατὰ τὴν ἐκτίθεσιν στρατιωτικῆς ἐπολίτης »

γιτῶν καὶ Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας, ὑπὸ πὴν προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἢ τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον

“Αρθρον 106.

Οἱ σύμβουλοι καὶ οἱ πάρεδροι τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνέδριου εἰναι ἰσόδιοι καὶ δὲν πάνονται εἰμὶ κατὰ τὸν δῆμον τοῦ ἀριθμοῦ 95, ἀποχωροῦν δὲ ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 70οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Αὐτοδιοίκησις καὶ Αποκέντρωσις

“Αρθρον 107.

Τὸ Κράτος, διαιρεῖται εἰς περιφερείας, ἐντὸς τῶν ὅποιων οἱ πολίται διαχειρίζονται ἀπ' εὐθείας τὰς τοπικὰς ὑποθέσεις, ως ὁ νόμος θέλει δοίσει.

Ἡ κοινότης ἀποτελεῖ ἀπαραίτητος τὴν πρώτην βαθμίδα τῶν τοιούτων δργανισμῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, οἱ όποιοι πρέπει νὰ ἔναι κατ' ἐλάχιστον δρον δύο βαθμῶν, ἀνεξαρτήτως τῶν δήμων καὶ τῶν συνδέσμων τῶν κοινοτήτων.

Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποφασίζειν εἰς τὸν ἀνωτέρῳ δργανισμοὺς ἐπὶ ζητημάτων ὑπαγομένων εἰς τὴν σφαιραραν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως ἀνήκει ἀπαραίτητος εἰς αἱρετὰ δργανα, ἐκλεγόμενα διὰ καθολικῆς ψηφοφορίας ἢ καὶ ἀμέσως εἰς τὸ σύνολον τῶν εἰς ἔκπαστον ἔξ αὐτῶν ἀντρόντων πολιτῶν.

Τὸ Κράτος ἀσκεῖ, καθὼς ὁ νόμος θέλει δοίσει, μόνον ἀνωτάτην ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν δργανισμῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, μὴ ἐμποδίζουσαν τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν ἐλευθέραν δρᾶσιν αὐτῶν.

Τὸ Κράτος δύναται νὰ συντρέχῃ οἰκονομικῶς τοὺς δργανισμοὺς τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως.

“Αρθρον 108.

Ἡ διοίκησις τοῦ Κράτους δργανοῦται κατὰ σύστημα ἀποκεντρωτικόν, εἰς τρόπον ὥστε ἡ κρατικὴ ἔξουσία νὰ είναι ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον προσπιλή εἰς τὸν πολίτας καὶ νὰ λύωνται τὰ ἀφορῶντα τὴν διοίκησιν ζητήματα τὸ ταχύτερον καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἀμεσωτέρας ἀντιλήψεως τῶν ἀφορωσῶν αὐτῆν συνθηκῶν. Αἱ κεντρικαὶ ὑπηρεσίαι πρέπει νὰ ἔχουν μόνον τὴν γενικὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Διοίκησις τοῦ Ἀγίου Ὁρους

“Αρθρον 109.

Ἡ Χερσόνησος τοῦ Ἀθω, ἀπὸ τῆς Μεγάλης Βίγλας καὶ ἔξης, ἀπατελοῦσα τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀγίου Ὁρους, εἰναι κατὰ τὸ ἀρχαῖον τούτου προνομιακὸν καθεστώς αὐτοδιοίκητον τμῆμα τοῦ Ἐλληνικοῦ Κράτους, τοῦ ὅποιου ἡ κυριαρχία παραμένει ἄμικτος ἐπ' αὐτοῦ. Ἐξ ἀπόψεως πνευματικῆς διατελεῖ τὸ Ἀγιον Ὅρος ὑπὸ τὴν ἀμεσον δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. “Ολοι οι μονάζοντες εἰς αὐτὸν ἀποκτοῦν τὴν Ἐλληνικὴν θιαγένειαν, ἀμα τῇ προσλήψει αὐτῶν ὡς δοκίμων ἡ μοναχῶν χωρὶς ἀλλην διατύπωσιν.

“Αρθρον 110.

Τὸ Ἀγιον Ὅρος διοικεῖται κατὰ τὸ καθεστώς αὐτοῦ ὑπὸ τῶν εἰκόσιν Ιερῶν Μονῶν του, μεταξὺ τῶν δοποίων εἰνε κατανεμημένη δλόκληρος ἡ Χερσόνησος τοῦ Ἀθω καὶ διατελεῖ ἀναπαλλοτρίωτον τὸ ἔδαφος αὐτῆς. Ἡ διοίκησις ἀσκεῖται δι' ἀντιπροσώπων τῶν Ιερῶν Μονῶν του, ἀποτελούντων τὴν Τ. Κοινότητα. Οὐδὲμια ἀπολύτως μεταβολὴ ἐπιτρέπεται τοῦ διοικητικοῦ συστήματος ἢ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μονῶν τοῦ Ἀγ. Ὅρους, οὐδὲ τῆς Ιεραρχικῆς τάξεως καὶ τῆς σχέσεως αὐτῶν πρὸς τὰ ὑποτελῆ των ἔξαρτημάτα, ἀπαγορεύεται δὲ ἡ ἐγκαταβίωσις ἐν αὐτῷ ἐτεροδόξων ἢ σχισματικῶν.

“Αρθρον 111.

Οἱ λεπτομερῆς καθορισμὸς τῶν Ἀγιορειτικῶν καθεστώτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας αὐτῶν γίνεται διὰ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἀγίου Ὅρους, τὸν δοποῖον, συμπράττοντος τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Κράτους, συντάσσοντον μὲν καὶ ψηφίζοντον αἱ εἰκοσιν Ιεραὶ Μοναὶ, ἐπικυρώνοντον δὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἐλλήνων.

Ἡ ἀκριβῆς τήρησιτῶν Ἀγιορειτικῶν καθεστώτων τελεῖ ὡς πρὸς μὲν τὸ πνευματικὸν μέρος ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ως πρὸς δὲ τὸ διοικητικὸν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους, εἰς τὸ δοποῖον ἀνήκει ἀποκλειστικῶς καὶ ἡ διαφύλαξις τῆς δημοσίας τάξεως καὶ δασφαλείας.

“Αρθρον 112.

Αἱ εἰς τὰ ἀνωτέρῳ ἀρθρο 109 καὶ 111 ἔξουσίαι τοῦ Κράτους ἀσκοῦνται διὰ Διοικητοῦ, τοῦ δοποίου τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα καθὼς καὶ ἡ ὑπὸ τῶν Μοναστηριακῶν Ἀρχῶν καὶ τῆς Τ. Κοινότη-

τος ἀσκουμένη δικαστική ἔξουσία, καὶ τέλος τὰ τελωνειακὰ καὶ φροδολογικὰ πλεονεκτήματα τοῦ Ἀγίου "Ορους καθορίζονται διὰ νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Γενικαὶ διατάξεις

*Ἀρθρον 113.

Οὐδεμία παραχώρησις, ἀπόκτησις ἢ ἀνταλλαγὴ χῶρας δύναται νὰ γίνῃ ἀνευ νόμου.

'Ἐπίσης ἀνευ νόμου δὲν είνε δεκτὸς στρατὸς ἔνος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπικράτειαν, οὐδὲ δύναται νὰ διαμένῃ εἰς τὸ Κράτος ἢ νὰ διέλθῃ δι' αὐτοῦ.

*Ἀρθρον 114.

Τὰ προσόντα τῶν διοικητικῶν ἐν γένει ὑπαλλήλων δρίζονται διὰ νόμου. Οἱ τακτικοὶ ὑπάλληλοι ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν είναι μόνιμοι ἐφόσον ὑφίστανται ἀλλαγὴ σχετικὰ ὑπηρεσίαι καὶ αἱ θέσεις, πλὴν δὲ τῶν περιπτώσεων τῆς παύσεως δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως, οὗτε μετατίθενται ἀνευ γνωμοδοτήσεως οὔτε ἀπόλύνονται οὔτε ὑποβιβάζονται ἀνευ εἰδικῆς ἀποφάσεως κατὰ νόμον ὀργανωμένου Συμβουλίου καὶ ἀποτελουμένου κατὰ τὰ δύο τρίτα τούλαχιστον ἀπὸ μονίμους ὑπαλλήλους. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικράτειας, καθὼς εἰδικώτερον νόμος δρίζει.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ισχύουν καὶ διὰ τὸν ὑπαλλήλους τῶν Βουλῶν, οἱ ὅποιοι ὑπόκεινται ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυτον καὶ τὸν ὑποβιβασμὸν εἰς Συμβούλιον, ἀποτελούμενον ἀπὸ δέκα Βουλευτὰς ἢ Γερουσιαστάς, κληρουμένους ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ οἰκείου Νομοθετικοῦ Σώματος εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης βουλευτικῆς περιόδου.

Τῶν προσόντων καὶ τῆς μονιμότητος δύνανται νὰ ἐξαιροῦνται διὰ νόμου οἱ Πρέσβεις καὶ οἱ Λιτωνατικοὶ Πράκτορες, οἱ Γεν. Διοικηταὶ, Γενικοὶ Γραμματεῖς καὶ Γεν. Διευθυνταὶ τῶν Ὑπουργείων, οἱ Νομάρχαι, ὁ Ἐπίτροπος τοῦ Λημοσίου παρὰ τῇ Τερρᾳ Συνόδῳ, οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου καὶ τῶν ἴδιαιτέρων γραφείων τῶν Ὑπουργῶν καὶ τῶν Προέδρων τῶν Βουλῶν. (*).

*Ἀρθρον 115.

Αγωγαὶ κακοθεικίας κατὰ Ἀρεοπαγιτῶν, ισοβίων μελῶν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ Συμβούλων

τῆς Ἐπικράτειας δικάζονται ὑπὸ πενταμελοῦς εἰδίκου δικαστηρίου, συγχροτουμένου, καθὼς ὁρίζει ὁ νόμος, διὰ ἀληρώσεως ἐκ τῶν τριῶν τούτων σωμάτων, τῶν ἐκ δικηγόρων μελῶν τοῦ Ἀνωτάτου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν καθηγητῶν τῆς Νομ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, λαμβανομένου ἐνδε μέλους ἐξ ἑκάστου Σώματος. Εἰς τὸ δικαστήριον τοῦτο ὑπάγεται καὶ πᾶσα προπαρασκευαστικὴ διαδικασία, οὐδεμία δ' ἄλλη ἀδεια ἀπαιτεῖται.

Εἰς τὸ αὐτὸ δικαστήριον δύνανται νὰ ὑπαχθοῦν διὰ νόμου καὶ αἱ ἀγωγαὶ κακοθεικίας κατὰ Πρωτοδικῶν, Ἐφετῶν καὶ Εἰσαγγελέων.

*Ἀρθρον 116.

Η κατὰ πρῶτον βαθμὸν πειθαρχικὴ ἔξουσία ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικράτειας καὶ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἀσκεῖται καὶ ὑπὸ Συμβουλίου συγκειμένου ἀπὸ δύο μέλη ἐξ ἑκάστου τῶν Σωμάτων τούτων καὶ τρεῖς καθηγητὰς τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ὁρίζομένους διὰ ἀλήρου, προεδρευομένου δὲ ὑφ' ἐνδε ἐξ αὐτῶν, ἐκλεγομένου παρὰ τῶν ιδίων. Ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου ἐξαιροῦνται ἑκάστοτε τὰ ἀνίκοντα εἰς τὸ Σῶμα ἔκεινο, δι' ἐνέργειαν τοῦ ὅποιον, εἴτε ὀλοκλήρου εἴτε μελῶν αὐτοῦ, καλεῖται ν' ἀποφανθῇ τὸ Συμβούλιον. Νόμος ὁρίζει τὰ κατὰ τὴν ἀσκησιν τῆς ἀνωτέρας πειθαρχικῆς ἔξουσίας ἐπὶ τῶν δια τῶν διωκομένων. (‡).

*Ἀρθρον 117.

Τὰ ἀσυμβίβαστα τοῦ ἄρθρου 40 ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὸν ἐμμίσθιον δημοσίου ὑπαλλήλους.

Οὐδέποτε αἱ ἐκ τοῦ Δημοσίου ταμείου ἢ ταμείων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀμοιβαὶ ἢ οἰαίδήποτε ἄλλαι ἀπόλαυσι ἐμμίσθιον δημοσίου ὑπαλλήλου ἐνεκα παρογής ὑπηρεσιῶν ἐν τῷ ἐστερεικῷ δύνανται νὰ ὑπερβοῦν ἐν τῷ συνόλῳ των μηνιαίων δόγματικὸν μισθὸν αὐτοῦ.

*Ἀρθρον 118.

Η ἐνέργεια μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν κεντρικῶν συμβουλίων τῶν Ὑπουργείων, πλὴν τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν, κατὰ τὴν ἔκδοσιν ἀποφάσεων, αἱ ὅποιαι ἀφορῶσιν ὑπαλληλικὰς μεταβολὰς καὶ προσαγωγὰς ἢ ἀσκησιν πειθαρχικῆς ἔξουσίας, ὑπόκειται καὶ εἰς τὸν ἴδιαιτερον ἀμεσον ἔλεγχον τῶν Βουλῶν κατὰ τὰς ἀκολούθους διατάξεις.

(*) Ἐρμηνευτὴ δῆλωσις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 114 : « Αἱ ἐν τῇ παραγγελίᾳ δέκα τῶν ἄρθρου 114 ἀναφερόμεναι καὶ προτάρχουσαι, ἐξαιρετεῖσαι μονιμότητος ἔξαντολουμένην ὑφιστάμεναι. »

(‡) Ἐρμηνευτὴ δῆλωσις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 116 : « Η ἀνωτέρω πειθαρχικὴ ἔξουσία ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀσκεῖται καὶ ὑπὸ τὴν θεότητα αὐτῶν ἀμεσον τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου. »

Εις περίπτωσιν, κατά τὴν ὁποίαν ἔξεταστικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς, συνιστώμενη κατὰ τὸ ἄρθρον 55, ῥεβαιώσῃ ὅτι ὑπάρχουν σοβαραὶ ἐνδείξεις, ὅτι μέλος τι τῶν ἀνωτέρω συμβουλίων κατὰ τὴν λῆψιν ἀποφάσεως τῶν μνησθεισῶν κατηγοριῶν ἐνήργησε μεροληπτικῶς, συνιστᾶται ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου τῆς Γερουσίας εἰκοσαμελὲς συμβούλιον ἐκ γερουσιαστῶν διὰ κληρωσεως, γινομένης εἰς συνεδρίαν τῆς Γερουσίας. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο, τὸ ὃποιον ἔχει τὰ ἀνακριτικὰ δικαιώματα τῶν ἔξεταστικῶν κοινοβουλευτικῶν ἐπιτροπῶν, ἔξεταστει τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἐφόσον ἡμελεν εὑρει βασίμους τὰς αἰτίασεις, δύναται δι' ἀποφάσεως ἡτιολογημένης καὶ λαμβανομένης δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας τῶν μελῶν του νὰ ἐπιβάλῃ οἰανδήποτε πειθαρχικὴν ποινὴν εἰς τὸν παραβάντα τὰ καθίκοντά του ὑπάλληλον, τῆς ὁριστικῆς ἀπολύτεως συμπεριλαμβανομένης, ἥτις είνει ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστή.

Σύστασις ἔξεταστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν δὲν ἡμιτορεῖ νὰ γίνῃ μετὰ πάροδον ἔτους ἀπὸ τῆς παραβάσεως.

Ἡ ἀσκησὶς τοῦ ἀνωτέρω ἐλέγχου δὲν περιορίζει τὴν εὐθύνην τοῦ Ὑπουργοῦ οὐδὲ τὸν κανονικὸν ἐλέγχον ἀπὸ τὰς Βουλάς. Ἐπίσης δὲν καταργεῖ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, τοῦ πειθαρχικοῦ Συμβούλιον τοῦ ἄρθρου 115 ἢ οίουδήποτε ἄλλου παρεμφεροῦς Συμβούλιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 119.

Πρὸς ἀποκατάστασιν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν μικρῶν κτηνοτρόφων καὶ προστρύγων, ἀγροτῶν ἢ ἀστῶν, χωρεῖ ἐπὶ μίαν πενταετίαν παρέκκλισις ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 19, ὡς ἑκάστοτε ὁρίζει ὁ νόμος, ὑπὸ τοὺς ἐπομένους περιορισμούς.

Διὰ τὴν ἀστικὴν ἀποκατάστασιν προσφύγων χωρεῖ ἀπαλλοτρίωσις καὶ κατάληψις πρὸ τῆς ἀποζημιώσεως ἀνοικοδομήτων γηπέδων πρὸς ἴδρυσιν συνοικισμῶν ἐξ εἰκοσι τούλαχιστον οἰκιῶν, οὐχὶ μικροτέρας συνοικῆς ἐκτάσεως τῶν δύο χιλιάδων τετραγ. μέτρων. ἢ πρὸς ἐπέκτασιν ἢ συμπλήρωσιν ὑφισταμένων συνοικισμῶν. Ἡ συνεπείᾳ τῆς συρροτῆς τῶν προσφύγων ἐπελθοῦσα ὑπερτιμησις τῶν γηπέδων δὲν δύναται νὰ περιληφθῇ εἰς τὴν ἀποζημιώσιν, ἥτις ὑπολογίζεται διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην εἰς τὴν μέσην τιμὴν τοῦ Σεπτεμβρίου 1922, ἀναγομένη εἰς μεταλλικὰς δραχμάς.

Γήπεδα, ἐφ' ὧν ἔχουσιν ἡδη ἀνοικοδομηθῆ προσφυγοὶ συνοικισμοὶ ἐξ εἰκοσι τούλαχιστον οἰκιῶν καὶ οὐχὶ κατωτέρας συνοικῆς ἐκτάσεως τῶν 2000 τετρ. μέτρων, ὑπόκεινται εἰς ἀπαλλοτρίωσιν, τῆς ἀποζημιώσεως ὁρίζομένης κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Ἐπὶ ἀπαλλοτριώσεως λειβαδίων ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν αὐτοτελῆ ἀποκατάστασιν μικρῶν κτηνοτρόφων, ἢ ἀποζημιώσις ὁρίζεται οὐχὶ κατωτέρα τῶν 2/3 τοῦ μέσου ὅρου τῆς τιμῆς τῶν λειβαδίων κατὰ τὴν πρὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1914 τριετίαν εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς ἢ οὐχὶ κατωτέρα τοῦ 15 πλασίου τοῦ θεμιτοῦ μισθώματος τοῦ ἔτους 1926 - 27. Τὰ δημιοτικά, κοινοτικά καὶ ἀνταλλάξιμα λειβάδια δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἐξαιροῦνται τῆς κατὰ τὸ παρόν ἄρθρον ἀπαλλοτριώσεως 1) γεωργικαὶ μικροὶ ιδιοκτησίαι αὐτοπροσώπως καλλιεργούμεναι ὑπὸ τοῦ ιδιοκτήτου καὶ τῆς οἰκογενείας του, 2) ὅπωσδήποτε καλλιεργούμεναι γιαῖς μέχρι 300 στρεμμάτων, 3) λειβάδια πρὸς αὐτοτελῆ ἀποκατάστασιν μικρῶν κτηνοτρόφων μέχρι 300 στρεμμάτων, 4) γήπεδα διὰ προσφυγικὴν ἀστικὴν ἀποκατάστασιν μέχρι 500 τετραγωνικῶν μέτρων, 5) γήπεδα ἀνήκοντα εἰς ιδιοκτήτας ὑποστάτας ἡδη ἀγροτικὴν ἀπαλλοτρίωσιν, καὶ 6) Αἱ μὴ διὰ διηνεκῶν βαρῶν βεβαυμέναι φυτεῖαι ἀμπέλων, σταφιδαμπέλων, ἔλαιων, ὅπωροφόρων δένδρων καὶ δάση ἐφόσον ἔξαιρονται ἀπὸ τὸν νῦν ίσχυοντα ἀγροτικὸν νόμον καὶ ἀνήκουν εἰς φυσικὰ πρόσωπα.

Εἰδικοὶ νόμοι καὶ κατὰ παρέκβασιν τοῦ ἄρθρου 19 ὁρίζουνται τὰ τῆς ἀπαλλοτριώσεως μοναστηριακῶν κτημάτων.

Οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες νόμοι περὶ ἔξαγορᾶς ἐμφυτευτικῶν κτημάτων ἢ περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ ἀγροληπτικῶν καὶ ἐδαφονομικῶν βαρῶν θεωροῦνται ὡς μὴ ἀντικείμενοι εἰς τὸ Σύνταγμα. (*)

Άρθρον 120.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας θέλει συγκροτηθῆ ἐντὸς ἔνὸς ἔτους τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς ίσχύος τοῦ Συντάγματος.

Κατὰ τὴν πρώτην συγκρότησιν ὁ διορισμὸς τῶν συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας θὰ γίνῃ διὰ Διατάγματος προκαλουμένου κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβούλιον.

(*) Ἐρμηνειακὰ δηλώσεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 119 : 1) « Εἰς τὴν διάταξιν τῆς εἰς παραγράφου, ἐδεχθεὶς 2 δὲν ὑπάγονται : αἱ μπάστακαι, βἱ οἱ καπνότοποι τῆς Ἀγατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης τῶν διοικούντων τὰς ἔξαιρουμένας ἐκτάσεις κανονίζεται ὁ νόμος. Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἐδαφού τούτου ἡ ἔξαιρεσις τῶν 300 στρεμμάτων γιατὶς ἀπειλεῖται ἐπὶ ταφιλικῶν ἀνηκόντων διηρημένως εἰς πλειοναὶ ιδιοκτήτας. »

2) « Η ἀληθῆς ἐρμηνεία τοῦ ἄρθρου 119 τοῦ Συντάγματος είναι ὅτι συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ ἀγροληπτοὶ ἐμφυτευτεῖαι καὶ ἐδαφοληπτοὶ Κερκίνες καὶ Λευκάδος διοικοῦται τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἀγροληπτικῶν, ἐμφυτευτικῶν καὶ ἐδαφοληπτικῶν κτημάτων ἀπὸ τῶν ἐπιβαρυνόντων αὐτὰ διηνεκῶν βαρῶν, περὶ δύο εἰδικῶν νόμων προβλέπονται, καὶ μέχρις ἐδαφεσσῶν τῶν ἀποφάσεων ἐπὶ ἐπιβληματισῶν καὶ ὑποβληματισῶν αἰτήσεων. »

3) Εἰς τὴν διάταξιν τῆς προτελευταίς παραγράφου περιλαμβάνεται καὶ ὁ νόμος 3345 περὶ Ταμείου « Εφέδρων Πολεμιστῶν Κρήτης δυναμενος νὰ τροποποιηθῇ διὰ νόμου. »

*Αρθρον 121.

Τὸ ἐκλογικὸν προνόμιον τῶν νήσων Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν διατηρεῖται μέχρι τοῦ ἔτους 1944, ὅτε συμπληροῦνται ἑκατονταετία ἀπὸ τῆς διὰ τοῦ ψηφισμάτος τῆς Συνελεύσεως τῆς 3ης Σεπτεμβρίου παραχωρήσεώς του.

*Αρθρον 122.

Τὰ μέχρι τοῦδε παραχωρημένα ἑλληνικὰ παράσημα εἰς Ἑλληνας πολίτας, ὡς καὶ αἱ ἄδειαι ἀποδοχῆς ἔνενων παρασήμων ὑπὸ Ἑλλήνων ὑπηκόουν, ἀνακαλοῦνται.

*Αρθρον 123.

Ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ισχύος τοῦ Συντάγματος θὰ ψηφισθῶσιν ὑπὸ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, εἰσαγόμενοι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, οἱ νόμοι ὃν τὴν ψήφισιν προβλέπουν αἱ καθ' ἑκαστον διατάξεις αὐτοῦ.

*Αρθρον 124.

Διὰ τὴν πρώτην μετὰ τὴν ισχὺν τοῦ παρόντος Συντάγματος Προεδρικὴν ἐκλογὴν ἡ ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 67 δοιζομένη πρὸς σύγκλησιν τῆς Βουλῆς τομητικά, ἀρχεται ὑπὸ τῆς συγκροτήσεως τῆς Γερουσίας εἰς Σώμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

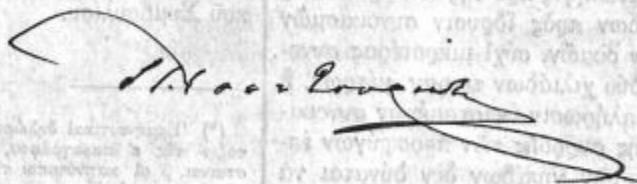
**Ίσχυς καὶ μεταρρύθμισις τοῦ
Συντάγματος.**

*Αρθρον 125.

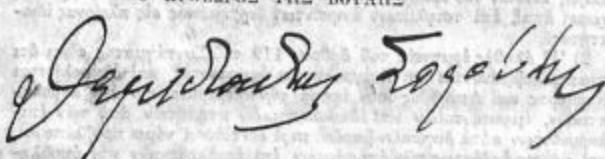
Μόνον αἱ μὴ μεμελιώδεις διατάξεις τοῦ Συντάγματος δύνανται νὰ ἀναθεωρηθοῦν μετὰ πενταετίαν κατὰ τὰ κατωτέρω δοιζόμενα :

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ιουνίου 1927.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΤΑΝΗΣ

Συρόντι πώνας δέ τοι' θεμεσίδης τῷ καλεσμένῳ
ο δεσμός τως θητείας
Αθανάσιος

Ἡ πρότασις πρὸς ἀναθεώρησιν, περιλαμβάνοντα
ώρισμένας διατάξεις τοῦ Συντάγματος, δύναται νὰ
ὑποβληθῇ εἰτε εἰς τὴν Βουλὴν εἰτε εἰς τὴν Γερουσίαν
καὶ πρέπει πρῶτον νὰ γίνῃ ἀποδεκτή ὑπὸ ἀμφοτέρων
τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων διὰ ἀπολύτου πλειοψη-
φίας, ἔτειτα δέ, μετὰ πάροδον τριῶν μηνῶν, νὰ γίνῃ
ἐπίσης ἀποδεκτή ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν δύο Νομοθετι-
κῶν Σωμάτων, συνεργομένων ἐπὶ τούτῳ εἰς Ἐθνι-
κήν Συνέλευσιν, διὰ πλειοψηφίας τούλαχιστον τῶν
τριῶν πέμπτων τοῦ δόλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐ-
τῆς.

Τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως προεδρεύει ὁ Πρόε-
δρος τῆς Βουλῆς.

Αἱ ἀναθεωρούμεναι διατάξεις ισχύουν ἀπὸ τῆς δη-
μοσιεύσεως των εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνή-
σεως.

Ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις δύναται νὰ ὑποβάλῃ τὴν
περὶ ἀναθεωρήσεως ἀπόφασίν της εἰς Δημοψήφισμα,
ὅποτε αἱ ἀναθεωρούμεναι διατάξεις τίθενται εἰς
ἔφαρμογήν, ἐὰν ἐγκριθῶσι παρὰ τοῦ λαοῦ.

*Αρθρον 126.

Τὸ παρὸν Σύνταγμα, ὡς ἀνεθεωρήθη καὶ ἐψηφίσθη
ὑπὸ τῆς Βουλῆς, τίθεται εἰς ἐνέργειαν εὐθὺς ὡς ὑπο-
γραφῇ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τοῦ Προ-
έδρου τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνή-
σεως.

*Αρθρον 127.

Ἡ τῆσσις τοῦ Συντάγματος ἀφιερεύεται εἰς τὸν
πατριωτισμὸν τῶν Ἑλλήνων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

